

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO - UMANE
„C. S. NICOLĂESCU-PLOPȘOR”

CONFERINȚA ANUALĂ A
INSTITUTULUI DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE
„C. S. NICOLĂESCU-PLOPȘOR”

Craiova (România)
20-21 octombrie 2022

REZUMATE

Responsabilitatea pentru opiniile științifice exprimate revine în întregime autorilor textelor.

CUPRINS

Comitetul Științific 3

Comitetul de organizare 4

Rezumate 5

COMITETUL ȘTIINȚIFIC

Acad. **Victor SPINEI** (Academia Română)

Acad. **Dorina-Elena RUSU** (Academia Română)

Prof. Univ. Dr. **Nicolas QUELOZ** (Universitatea de Fribourg, Elveția)

Prof. Univ. Dr. **Robert LAUER** (Universitatea din Oklahoma)

Prof. univ. dr. **Cezar AVRAM** (Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”)

Prof. Univ. Dr. **Elena PÎRVU** (Universitatea din Craiova)

CS I, dr. **Gheorghe DĂNIȘOR** (Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”)

CS I, dr. **Ion MILITARU** (Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”)

Prof. univ. dr. **Lucian SĂULEANU** (Universitatea din Craiova)

Prof. Univ. Dr. **Diana DĂNIȘOR** (Universitatea din Craiova)

COMITETUL DE ORGANIZARE

Prof. univ. dr. **Sevastian CERCEL** (Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”)

CS III, dr. **Anca CEAUȘESCU** (Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”)

CS III, dr. **Ileana CIOAREC** (Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”)

CS III, dr. **Georgeta GHIONEA** (Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”)

CS III, dr. **Loredana-Maria ILIN-GROZOIU** (Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”)

CS III, dr. **Narcisa-Maria MITU** (Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”)

CS II, dr. **Iustina NICA** (Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”)

CS III, dr. **Oana-Andreia SÂMBRIAN** (Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”)

REZUMATE

CHILDBIRTH IN EARLY MODERN SPAIN. THE CULTURAL SIDE OF OBSTETRICS

Wolfram AICHINGER

University docent, University of Vienna
e-mail: wolfram.aichinger@univie.ac.at

Abstract

The history of birth could be written as a history of obstetrics as we conceptualize it today. It could also be written as a history of strange cultural and religious rites performed around the event.

The first approach is biased by modern medicine and technology and therefore gives little attention to culture. The second does not take into account the mental, social - and therefore medical - relevance of cultural expressions. My exposition aims at bridging this gap, envisaging the cultural dimension of obstetrics and the medical dimension of symbolic acts.

Key words: childbirth, Early Modern Spain, midwives, symbolic acts, Virgin Mary.

STATUTUL JURIDIC AL EVREILOR ÎN ROMÂNIA ÎN PERIAODA CELUI DE AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

Cezar AVRAM

Cercet. șt. I, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C. S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: avramcezar@yahoo.com

Rezumat

Problema evreilor a constituit o preocupare a istoricilor, și nu numai, din cele mai vechi timpuri, până în contemporaneitate. O pagină neagră din istoria omenirii, Holocaustul are acum menirea de a scoate în evidență o prezentare obiectivă a faptelor și actorilor politici care au girat sau întreținut o asemenea tragedie. Legislația interbelică, activitatea politică a unor personalități de la acea dată, inclusiv oameni de cultură, programele și etapele istorice ce au constituit fundamentul practicilor antisemite sunt câteva din subiectele atinse în articol, menite să reflecte, la mai bine de o jumătate de secol, evenimentele deosebit de grave pe care le-a trăit populația evreiască de pe teritoriul României. Prezentarea evenimentelor istorice referitoare la acest subiect sensibil, fără a avea pretenția exhaustivității, are drept scop asimilarea unor cunoștințe referitoare la un eveniment global, care a reprezentat o provocare adusă celor mai elementare valori umane.

Cuvinte cheie: politici antisemite, deportare, regim totalitar, discriminare, legislație.

THE LEGAL STATUS OF THE JEWS IN ROMANIA DURING WORLD WAR II

Abstract

The question of the Jews has been a concern of not only the historian, since ancient times to the contemporaneity. A black page in the human history, the Holocaust is now meant to highlight an objective presentation of the facts and the political actors who

endorsed or maintained such a tragedy. The interwar legislation, the political activity of some personalities at that time, including people of culture, the programs and the historical stages that formed the basis of the anti-Semitic practices are some of the topics approached in the article, meant to reflect, more than half a century later, the particularly serious events that the Jewish population in Romania experienced. The presentation of the historical events related to this sensitive subject, without pretending completeness, aims to assimilate some knowledge related to a global event, which represented a challenge to the most elementary human values.

Key words: anti-Semitic policies, deportation, totalitarian regime, discrimination, legislation.

FEMEIA ÎN POLITICA ROMÂNEASCĂ ÎNTRE DEZIDERAT ȘI REALITATE

Mihaela BĂRBIERU

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C. S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: miha_barbieru@yahoo.com

Rezumat

Dincolo de polemici, discuții, indiferență sau opoziție, necesitatea implicării femeilor în politică nu poate fi ignorată, iar reprezentativitatea trebuie să se manifeste ca principiu de bază pe care se dezvoltă o democrație autentică. Reprezentativitatea politică a femeilor se înscrie în aria mai largă a egalității de gen, arie tot mai vizibilă la nivelul instituțiilor democratice, economice, politice, de sănătate sau, cel mai important, în politicile sociale și controlul violenței domestice. Deși prezența femeilor în spațiul politic autohton a fost un subiect respins o lungă perioadă de timp, reprezentarea politică, deși încă nu este ferită de discuții, este în prezent mult mai bună față de perioada de început a democrației românești. Prin acest studiu ne propunem o incursiune asupra participării femeilor la viața politică din spațiul autohton, ca o condiție importantă pentru o mai bună guvernare, dar și din perspectiva realității cu care societatea românească se confruntă.

Cuvinte cheie: femeie în politică, egalitate de gen, reprezentare, societate românească, democrație.

THE WOMAN IN ROMANIAN POLITICS BETWEEN IDEAL AND REALITY

Abstract

Beyond discussions, polemics, indifference or opposition, the need for women's involvement in politics cannot be ignored, and representativeness must manifest itself as the basic principle on which a genuine democracy develops. Even though most parties are led by men, at the level of the European Union, in recent years, the share of women in high-level positions has been on a continuous rise,

both in the community space and in the national spaces of the member states. Although the presence of women in domestic politics was a rejected topic for a long time, their representation is currently much better compared to the beginning of Romanian democracy. Through this study, we propose an incursion on the participation of women in the political life in the national space from the perspective of the reality that the Romanian society is facing.

Key words: woman in politics, gender equality, representation, Romanian society, democracy.

TACRIRUL: DESPRE POVEȘTI DE VIAȚĂ ȘI MANAGEMENTUL INFORMAȚIEI (1830-1853)

Virginia BLÎNDA

Cercet.șt. III, dr., Institutul de Studii Sud-Est Europene, București,
al Academiei Române; e-mail: vdblinda@yahoo.fr

Rezumat

După 1830, tacrirul (*interogatoriu*) a reprezentat în Valahia un instrument de monitorizare a mobilității sociale transfrontaliere și de colectare a unor informații politice, sanitare sau militare privind situația de la sudul Dunării. Evoluția sa reflectă interesul autorităților privind detalii despre itinerariile, motivația, starea civilă, confesiunea, neamul și profesia călătorilor sau fugarilor. Colective sau individuale, poveștile de viață ale celor care voiau să intre în Valahia au fost consemnate cu rigurozitate de către funcționarii vămilor în documente (*tacrir*) aflate astăzi în diverse depozite arhivistice din țară.

Din punct de vedere istoric, tacrirul a reprezentat un instrument de management al informației pe care autoritățile l-au utilizat la tranzitarea frontierei de către călătorii străini sau autohtoni prin carantinele liniei Dunării.

Pentru elaborarea acestui studiu am utilizat documente aflate în fonduri ale Comitetului Carantinelor, Ministerului de Război și Ministerului de Interne din București. Scopul acestei cercetări este acela de a extinde analizele privind instrumentele de control și de veghe instituțională utilizate în Valahia la trecerea frontierei dinspre Imperiul otoman.

Cuvinte cheie: tacrir, carantine, mobilitate socială, managementul informației, Valahia.

THE TAKRIR: LIFE STORIES AND INTELLIGENCE MANAGEMENT (1830-1853)

Abstract

After 1830, the "takrir" (*confession of truth orally; interrogation*) represented in Wallachia a tool for monitoring cross-border social mobility and for collecting political, sanitary or military

information about the situation at the south of Danube. Its' evolution reflects the authorities' interest for detailed information about itineraries, motivation, marital status, religion, nationality and profession of travelers or fugitives. Collective or individual, the life stories of those who wanted to enter into Wallachia were rigorously recorded by customs officials in documents (*takrirs*) found today in various archival repositories in the country.

From historical perspective, the takrir was an intelligence-gathering tool used by authorities when (foreign or native) travelers crossed the border through the Danube quarantines.

In this study I used documents existing in the archive files of the Quarantine Committee, the Ministry of War and the Ministry of the Interior in Bucharest. The purpose of this research is to enlarge the domain of analyzes regarding the instruments of control and institutional surveillance used in Wallachia when crossing the border from the Ottoman Empire.

Key words: “takrir”, quarantines, social mobility, travelers, intelligence management, Wallachia.

FEMEIA – ACTANT IN RITUALURILE ROMÂNEȘTI

Gabriela BOANGIU

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C. S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: boangiu_g@yahoo.com

Rezumat

Femeia a reprezentat din totdeauna un ax simbolic atât în spațiul tradițiilor populare, cât și în spațiul libertății sociale pe care l-a contruit modernitatea, dar și post-modernitatea. Simbol al frumuseții spirituale, al blândeții, gingășiei, al maternității, femeia a îndeplinit un rol central în cadrul ritualurilor românești, atât în ceea ce privește latura obiceiurilor clendaristice, cât și cea a obiceiurilor familiale – botez și nuntă.

Astfel, poezia populară a înregistrat o multitudine de forme de expresie lirică a unor criterii ale frumuseții feminine. Asocierea Frumuseții cu Binele, a plasat femeia în sfera Adevărului protejat de divinitate. În variantele unor colinde este prezentată imaginea arhetipală a familiei statornice – unde femeia ocupă un loc important, a cuplului care a primit binecuvântarea părinților, alături de cea divină, fapt ce poate fi recunoscut datorită abundenței, fecundității, poziției sociale, destinului împlinit, recunoașterea locului din Rai. Fericitul cuplu face ca spațiul în care locuiesc să devină sfânt, o cetate ideală. Iar în grădină a apărut o imagine a Cerului, o imagine a vegetației sacralizate care anticipează zidirea bisericii, ca semn al binecuvântării divine, al iertării păcatelor și al reafirmării legăturii lor cu divinitatea.

Vârstele femeii i-au asigurat spații specifice în cadrul unor ceremonialuri tradiționale: copilărie – botez, naștere, jocuri simbolice; nuntă – tinerețe; obiceiuri clendaristice, superstiții, descântece – senectute, vârsta înțelepciunii.

Cuvinte cheie: femeie, ritualuri românești, tradiție, nuntă, costum popular, calendar popular.

THE WOMAN – ACTOR IN ROUMANIAN RITUALS

Abstract

The woman has always represented a symbolic axis both in the traditional popular space and in the space of social freedom that modernity and post-modernity built. A symbol of spiritual beauty, of gentleness, tenderness, of motherhood, the woman played a central role in Romanian rituals, both in terms of calendar customs and family customs - baptism and wedding. Thus, popular poetry recorded a multitude of forms of lyrical expression of some criteria of female beauty. The association of Beauty with Good placed the woman in the sphere of Truth protected by divinity. In the variants of some carols, the archetypal image of the stable family is presented - where the woman occupies an important place, of the couple that received the blessing of the parents, alongside the divine one, a fact that can be recognized due to the abundance, fecundity, social position, fulfilled destiny, recognition of the place from heaven. The happy couple makes the space they live in holy, an ideal fortress.

And in the garden appeared an image of Heaven, an image of the sacralized vegetation that anticipates the building of the church, as a sign of the divine blessing, the forgiveness of sins and the reaffirmation of their connection with the divinity. The woman's ages ensured her specific spaces within traditional ceremonies: childhood – baptism, birth, symbolic games; wedding - youth; calendar customs, superstitions, charms – senectutes, age of wisdom.

Key words: woman, Romanian rituals, tradition, wedding, popular customs, popular calendar.

IPOSTAZE ALE CĂSĂTORIEI ȘI DIVORȚULUI ÎN NEAMUL GOLESCU (SEC. XIX-XX)

Cristina BOȚOGHINĂ

Dr., Șef Secție Istorie și Pedagogie, Muzeul Viticulturii
și Pomiculturii Golești
e-mail: cbotoghina@yahoo.com

Rezumat

În societatea românească, aflată în plin proces de modernizare, căsătoria era una dintre cele mai importante căi de realizare umană, dar încă puternic legată de cutume. Era o afacere ce se încheia între bărbați, viitorul soț și tatăl miresei sau, în absența acestuia din urmă, locul îi era luat de fratele sau frații viitoarei soții. Aceste aranjamente matrimoniale urmăreau un singur scop, acela de unire a moșiilor și accesul către un statut social superior. Și totuși, relațiile între oameni nu puteau fi exclusiv dictate de interese materiale, ci erau condiționate într-o oarecare măsură și de apropierea afective, iar o căsătorie se putea încheia pornind de la sentimente de respect, afecțiune și nu în ultimul rând de dragoste. Această situație expusă mai sus a caracterizat de altfel întreaga Europă, nu numai spațiul românesc.

Între cele două războaie mondiale căsătoria elitei românești a suportat mutații în nuanțe, chiar dacă în esență a rămas în aceleași coordonate în fapt un contract care se încheia între persoane din grupuri constiuite pe criterii de avere de statut moral, studii.

Cuvinte cheie: Neamul Golescu, elita românească, conac, căsătorie, divorț.

Abstract

In Romanian society, which was in full modernization process, marriage was one of the most important ways of human achievement, but still strongly linked to customs. It was a business concluded between the men, the future husband and the father of the bride or, in the absence of the latter, his place was taken by the brother or brothers of the future wife. These matrimonial arrangements pursued a single goal, that of the union of estates and

access to a higher social status. And yet, relationships between people could not be exclusively dictated by material interests, but were also conditioned to some extent by emotional closeness, and a marriage could be concluded based on feelings of respect, affection and, last but not least, love. This situation described above characterized the whole of Europe, not only the Romanian area.

Between the two world wars, the marriage of the Romanian elite underwent changes in nuances, even if in essence it remained in the same coordinates, in fact a contract concluded between people from groups based on the criteria of wealth, moral status, studies.

Key words: The Golescu Family, The Romanian elite, The manor, Marriage, Divorce.

FEMEIA ÎN SOCIETATEA TRADIȚIONALĂ ROMÂNEASCĂ. CONSIDERAȚII PRIVIND IPOSTAZE FEMININE ÎN RITURILE DE TRECERE

Anca CEAUȘESCU

Cercet. șt. III dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Ploșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: ancaceausescu@yahoo.com

Rezumat

Din marea diversitate de roluri feminine, în lucrarea de față ne-am propus să facem o trecere în revistă a unor aspecte importante care definesc statutul femeii în familia tradițională, cu privire specială asupra pragurilor biologice importante pe care le traversează omul de-a lungul existenței sale (nașterea, căsătoria, moartea).

Este cunoscut faptul că în momentele esențiale ale vieții, individul suportă o trecere, o translație între două moduri existențiale deosebite, între două stări sau între două condiții umane. Aceste schimbări de stare ale individului, în cadrul familiei sau al grupului social mai larg, presupun un dezechilibru în sistemul relațiilor sociale. În acest context, obiceiurile, riturile și ritualurile din cadrul ceremonialurilor de trecere au rolul de a restabili echilibrul afectat și de a proteja individul în fața forțelor răuvoitoare care se declanșează în aceste perioade. În practicarea actelor rituale și ceremoniale ocazionate de aceste momente din viața omului femeia deține rolul esențial, ei revenindu-i sarcina de a le duce la îndeplinire.

Cuvinte cheie: societate tradițională, familie, femeia, rituri de trecere, roluri feminine.

THE WOMAN IN THE TRADITIONAL ROMANIAN SOCIETY. CONSIDERATIONS REGARDING FEMALE ROLES IN RITES OF PASSAGE

Abstract

From the great diversity of female roles, in the present work we have proposed to review some important aspects that define the status of women in the traditional family, with special attention to the

important biological thresholds that man crosses throughout his existence his (birth, marriage, death).

It is known that in the essential moments of life, man undergoes a transition, a translation between two special existential modes, between two states or between two human conditions. These changes in the state of the man, within the family or the wider social group, presuppose an imbalance in the system of social relations. In this context, the customs, rites and rituals of the rites of passage have the role of restoring the affected balance and protecting the individual against the malevolent forces that are triggered during these periods. In practicing the ritual and ceremonial acts occasioned by these moments in human life, the woman has the essential role, and it is her responsibility to carry them out.

Key words: traditional society, family, women, rites of passage, female roles.

INCAPACITATEA FEMEII MĂRITATE ÎN ROMÂNIA INTERBELICĂ: DE LA PROBLEMA UNIFICĂRII LEGISLATIVE LA POSIBILITATEA PROFESĂRII AVOCATURII

Sevastian CERCEL

Prof. univ. dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C. S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române /
Facultatea de Drept, Universitatea din Craiova
e-mail: sevastiancercel@yahoo.com

Rezumat

Incapacitatea femeii măritate în dreptul românesc interbelic este analizată în contextul general a sistemului juridic din perioada respectivă, care ridică problema unificării legislative. Din perspectiva tradiției juridice românești în această materie, dar și a dreptului pozitiv, doctrina și jurisprudența au clarificat mai multe aspecte relevante. O interesantă dezbatere din anul 1920 a privit posibilitatea femeii de a desfășura profesia de avocat. Argumentele aduse de o parte sau de cealaltă reconstruiesc, în bună măsură, pozițiile susținute pe planul general care privește incapacitatea femeii în dreptul privat.

În materia egalității drepturilor politice, Constituția din 1923 prevedea necesitatea unor norme speciale „votate cu majoritate de două treimi” pentru a stabili „condițiile sub care femeile pot avea exercițiul drepturilor politice”. Legiuitorul ordinar urma să decidă, cândva în viitor, dacă, pe acest plan, stabilea o egalitate deplină a femeilor cu bărbații sau dacă va acorda femeilor numai în parte o serie de drepturi politice pe care le aveau bărbații.

Cuvinte cheie: femeia măritată; incapacitate; profesia de avocat; unificare legislativă; Constituția din 1923.

THE INCAPACITY OF THE MARRIED WOMAN IN INTERWAR ROMANIA: FROM THE ISSUE OF LEGISLATIVE UNIFICATION TO THE POSSIBILITY OF PRACTISING ADVOCACY

Abstract

The incapacity of the married woman in interwar Romanian law is analyzed in the general context of the legal system of that period, which raises the question of legislative unification. From the perspective of the Romanian legal tradition in this field, but also of positive law, the doctrine and case law have clarified several relevant aspects. An interesting 1920 debate concerned the possibility for women to practice the profession of lawyer. The arguments brought by one side or the other reconstruct, to a great extent, the general attitudes regarding the incapacity of women in private law.

In the field of equal political rights, the Constitution of 1923 stipulated the need for special rules “voted by a two-thirds majority” to establish “the conditions under which women can exercise political rights”. The ordinary legislature was to decide, sometime in the future, whether, at this level, it would establish a full equality of women and men, or whether it would grant women only in part a number of political rights which men had.

Key words: married woman; incapacity; profession of lawyer; legislative unification; 1923 Constitution.

IMAGINEA FEMEII ȘI IDEEA DE FEMINITATE DE-A LUNGUL TIMPULUI

Ramona CHIRIBUȚĂ

Prof. gr. I, dr., Școala gimnazială „Elena Farago”, Craiova
e-mail: chiributaramona@yahoo.com

Rezumat

Lupta femeilor pentru egalitate, pe parcursul ultimelor două secole este foarte bine documentată; studiile aferente au construit perspectiva narativă pe care progresul femeii l-a avut în vremurile recente, reprezentând ultima etapă a unei lungi traiectorii ascendente. Puterea și autoritatea femeilor a depășit limitele familiei. Exemplul oferit de reginele Tudor, Mary și Elizabeth este bine cunoscut, considerat a fi ”anormal”, statutul deținut de Elizabeth a fost îndelung menționat; dar ele nu au fost singurele femei care au exercitat autoritate politică. Generații de femei au descoperit originea emancipării în scrierile lui Shakespeare și în mediul cultural. Femeile s-au identificat adesea cu personajele feminine ale lui Shakespeare și cu situațiile diferite cu care se confruntau acestea. Mare parte din aceste personaje au devenit modele, poveștile lor insinuând proteste împotriva opresiunii femeii.

Cuvinte cheie: perspectiva feministă, putere, feminitate, autoritate politică.

FEMALE FIGURE AND THE IDEA OF FEMINITY ACROSS TIME

Abstract

The history of women's struggle for equality during the last two centuries is relatively well documented; studies of women's history often construct a meliorate narrative in which the progress women have made in recent times represents the final stage in a long upward trajectory. Women's power and authority extended beyond the limits of their families. The example of the Tudor queens Mary

and Elizabeth is well known and the "anomaly,, of Elizabeth's position has been endlessly noted; but they were not the only women who exercised political authority. Generations of women have found a source of their own empowerment in the power of Shakespeare's writing and in the cultural authority it carried. Women have often identified with Shakespeare's female characters and with their predicaments. Many of those characters seemed to offer encouraging role models as their stories seemed to imply protests against women's oppression.

Key words: feminist perspectives, empowerment, femininity, political authority.

CULA DE LA BORĂSCU, JUDEȚUL GORJ

Ileana CIOAREC

Cercet. șt. III dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Ploșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: ileanacioarec@yahoo.com

Rezumat

Din perioada medievală în zona Olteniei s-au păstrat câteva locuințe-turn, care amintesc prin structura și sistemul lor de construcție de cele bizantine sau de cele din lumea balcanică. Acestea sunt denumite, cu un termen de origine turcă, culă (cule = turn). Ele formează un tip de construcții reprezentativ doar pentru zona Olteniei, cu elemente arhitecturale specifice precum foișorul cu stâlpi, și funcționalitate dublă: casă de locuit și loc de apărare.

În județul Gorj au fost mai multe cule, majoritatea fiind pe văile Gilortului și Motrului. Așezarea lor și amenajările constructive le precizează identitatea și funcționalitatea: cule de veghe și semnalizare, cule de refugiu și apărare sau locuințe.

Unei asemenea cerințe i-a răspuns și cula de la Borăscu, construită de membrii familiei Săvoiu. Aceasta a fost construită de Costache Săvoiu zis Surcel Surcel spre sfârșitul secolului al XVIII-lea și a avut la început rol de refugiu și apărare. Cula are formă dreptunghiulară și trei nivele (un beci și două etaje).

Cuvinte cheie: culă, Borăscu, familia Săvoiu, construcție.

THE CULA FROM BORĂSCU, GORJ COUNTY

Abstract

Since medieval times, in the area of Oltenia, several tower-dwellings have been preserved, which remind, by their structure and construction system, of the Byzantine ones or of those from the Balkan world. They are called, with a term of Turkish origin, *cula/ă* (*cule* for plural = tower, turret).

In Gorj County, there were quite a few cule, most of them on Gilort and Motru rivers valleys. Their placement and the construction

site indicate their identity and functionality: watch-tower and signalling cule, refuge and defence cule, or dwellings.

Such a request was also answered by the cula from Borăscu, built by the members of Săvoiu family. It was built by Costache Săvoiu, called Surcel, towards the end of the eighteenth century and had, at first, the role of refuge and defense. Later, after stoves were built inside the cule, it began to be used as a permanent dwelling as well. The cula had a rectangular shape and three levels (one ground floor and two floors).

Key words: cula, Borăscu, family Săvoiu, a shape, building.

DOAMNELE HUNIAZILOR

Liviu CÎMPEANU

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu,
al Academiei Române

e-mail: liviucimpeanu@yahoo.com

Rezumat

Timp de peste o jumătate de secol, familia Huniazilor a jucat un rol capital în istoria Regatului Ungariei și a Europei Centrale și de Sud-Est. Personalități de talia lui Iancu de Hunedoara, Matia Corvinul sau ducele Ioan Corvin și-au câștigat un renume de comandanți de oști și oameni politici, fiind apreciați, temuți sau invidiați încă din timpul vieții. Însă care a fost soarta doamnelor din această familie? Cine a fost soția semi-legendară a lui Voicu Românul, mama viitorului eroul de la Belgrad? S-au înrudit Huniazii cu Dinastia Otomană prin femei? Câte surori a avut Iancu de Hunedoara și ce importanță au avut căsătoriile acestora pentru ascensiunea politică și socială a Huniazilor? Ce știm despre Elisabeta Szilagyi, soția lui Iancu de Hunedoara, care, după moartea soțului ei, a luat în mâni administrarea imensului domeniu al Huniazilor? Câte soții a avut Matia Corvinul și care au fost casele domnitoare ale Europei medievale cu care acesta s-a înrudit? Nu în ultimul rând, care au fost planurile dinastice și matrimoniale ale mărețului rege în legătură cu fiul său ilegitim, ducele Ioan Corvinul, și câte dintre ele s-au materializat în realitate? La toate aceste întrebări încercăm să răspundem în comunicarea de față.

Cuvinte cheie: Huniazi, alianțe matrimoniale, înrudiri dinastice, doamne nobile, regatul medieval al Ungariei.

THE LADIES OF THE HUNYADI FAMILY

Abstract

For over half a century, the Hunyadi family played a key role in the history of the Medieval Kingdom of Hungary and of Central and South-Eastern Europe. Great personalities like John

Hunyadi, Matthias Corvinus or Duke John Corvinus earned a reputation as military leaders and politicians, and were appreciated, feared or envied since their own lifetime. But what was the fate of the ladies in this family? Who was the semi-legendary wife of Voicu the Wallachian, mother of the future hero of Belgrade? Were the Hunyadis related to the Ottoman Dynasty through their women lineage? How many sisters did John Hunyadi have and which was the importance of their marriages for the political and social rising of the Hunyadis? What do we know about Erszebet Szilagyi, John Hunyadi's wife, who, after her husband's death, took over the administration of the huge estates of the Hunyadis? How many wives did Matthias Corvinus have and which were the princely houses of Medieval Europe with which he entered matrimonial alliances? Last but not least, what were the dynastic and matrimonial plans of the great king for his illegitimate son, Duke John Corvinus, and how many of them actually came into being? Answering all these questions is the aim of the present paper.

Key words: Hunyadis, matrimonial alliances, dynastic links, noble ladies, Medieval Kingdom of Hungary.

CONCEPTUL DE NAȚIUNE (*NATIONE*) ÎN INSCRIȚIILE DIN IMPERIUL ROMANO-BIZANTIN SEC. IV-VII d.CH

Marin COJOC

Conf. univ. dr., Facultatea de Teologie Ortodoxă, Craiova
e-mail: marin.cojoc@yahoo.com

Rezumat

Conceptul de *natione* (*natione*)-de apartenență la un neam este foarte prezent în inscripțiile din Imperiul Romano-Bizantin. Uneori autoritățile romane au dezvoltat acțiuni militare asupra unor provincii și asupra unor neamuri, pe care ulterior le-au cucerit. După cucerire, dacă au respectat legile romane, le-au acordat libertate de credință, de reprezentare, cetățenie romană și diferite forme de cinstire. Chiar dacă cetățenii respectivi se mutau în alte provincii sau chiar în Italia, la Roma, nu le era interzisă recunoașterea și exprimarea identității lor de neam (*natione*). Atât în izvoarele istorice ale timpului, cât și în inscripții apar în diferite locuri cetățeni, care își exprimau foarte clar identitatea lor de neam. Uneori și împărații romano-bizantini își exprimau identitatea lor de neam, se mândreau cu ea și se îngrijeau de locurile și cetățile natale și dezvoltau acțiuni edilitare, juridice, ecclesiastice, de ajutorare a acestora. Uneori, unii împărați ca și alte autorități romane se mândreau cu originea lor dunăreană sau traco-dacică, autointitulându-se *dacicus*, *thracicus*, *geticus* sau *natione dacica*, *thracica*, *bessica*. Alteori își exprimau altă origine a lor precum: *italica*, *iudayca*, *pannonica*, *hyspanica*, *lycaonica*, *moesica* etc.

THE CONCEPT OF A NATION (*NATIONE*) IN THE INSCRIPTIONS IN THE ROMAN BYZANTINE EMPIRE IN THE IVth-VIIth CENTURY a.Ch.

Abstract

The concept of *natione* (*natione*) - of belonging to a nation is very present in the inscriptions of the Roman-Byzantine Empire.

Sometimes the Roman authorities developed military actions in some provinces and nations, which they later conquered. After the conquest, if they respected the Roman laws, they granted them freedom of belief, representation, Roman citizenship and various forms of honor. Even if the respective citizens moved to other provinces or even in Italy, in Rome, they were not forbidden to recognize and express their national identity. Both in the historical sources of the time and the inscriptions, citizens appear in different places, who expressed their identity very clearly. Sometimes the Roman-Byzantine emperors also expressed their ethnic identity, being proud of it, and took care of their native cities and undertook legal and ecclesiastical actions to help them. Some emperors, like other Roman authorities, were proud of their Danubian or Thracio-Dacian origin, calling themselves *dacicus*, *thracicus*, *geticus* or *natione dacica*, *thracica*, *bessica*. Sometimes they expressed another origin of theirs such as *italica*, *iudayca*, *pannonica*, *hyspanica*, *lycaonica*, *moesica*, etc.

Key words: inscriptions, natione in inscriptions, Roman-Byzantin Empire.

MODA FEMININĂ ÎN COMUNISM, ÎNTRE ELEGANȚĂ ȘI ȘABLONUL PARTIDULUI

Nina Florentina CRISTEA

Drd. Institutul de Istorie Nicolae Iorga, Academia Română

e-mail: cristea.nina@gmail.com/cristea.nina@gmail.com

Rezumat

Prezentarea pe care o propun se dorește o analiză a modei feminine în perioada comunistă, 1947-1989, urmărind modul în care femeile încearcă să se sustragă șablonului impus de către partidul comunist, reușind să imbine utilitatea și eleganța. Sunt avute în vedere reviste destinate femeilor din perioada comunistă, analiza modelelor de eleganță din spațiul românesc în perioada comunistă, mărturiile obținute în urma interviurilor realizate cu femei care au trăit în comunism cu privire la posibilitățile vestimentare, la modelele expuse în presă și televiziune. Demersul este completat cu informații din jurnale și memorii, cu date obținute din studierea dosarelor de arhivă și din studierea bibliografiei specifice. Putem astfel să remarcăm diferitele ipostaze ale imaginarului feminin pe care propaganda comunistă le-a construit. Femeia anilor '50 este diferită de femeia anilor '60-'70, și, mai ales, de femeia anilor '80. Acest fapt este foarte bine expus și în paginile revistelor pentru femei. Pentru anii 1950, modelul feminin expus în paginile revistelor, în articole și fotografii, era acela al femeii activiste, stahanovista, cu trăsături androgine, de certă inspirație stalinistă. Pentru anii 1960 și începutul anilor 1970, imaginea promovată era aceea a femeii stăpână pe propriul destin, cea care a atins apogeul feminității și dezvoltării socio-profesionale, sub îndrumarea partidului. Imaginea femeii din România din anii '60 era destul de apropiată de cea a femeilor din țările vestice. Moda feminină a perioadei se încadrează în aceeași direcție, fiind controlată de stat în funcție de ceea ce se dorea a fi expus ca modele pentru femei, posibilitățile reale și modalitățile în care femeile încercau, și reușeau, să evite impunerile și să păstreze o notă individuală vestimentară.

Cuvinte-cheie: Comunism, modă și stil, societate socialistă, ideologie, eleganță.

WOMEN'S FASHION BETWEEN ELEGANCE AND THE COMMUNIST PARTY'S PATTERN

Abstract

The presentation I propose it wants to be a fashion analysis. It is considered the women's fashion during the communist period between 1947-1989, because this is a topic less known to the general public, and I thought it was worth insisting on it. We can thus notice different poses of the feminine imaginary that communist propaganda has constructed. The woman of the 50s is different from the woman of the 60s-70s, and especially from the woman of the 80s. This fact is also very well exposed in the pages of women's magazines. For the 1950s, the female model exposed in the pages of magazines, in articles and photographs, was that of the Stakhanovist activist woman, with androgynous features, of certain Stalinist inspiration. For the 1960s and the beginning of the 1970s, the promoted image was that of the woman in control of her own destiny, the one who reached the peak of femininity and socio-professional development, under the guidance of the party. The image of Romanian women in the 60s was quite close to that of women in Western countries. Women's fashion fits in this direction because it was controlled by the state. During the communist period only what was wanted was exposed, and that is the reason women had to adapt. They tried, and even succeeded, to avoid the party's pattern and to keep the elegance and personal note in clothing.

Key words: Communism, Fashion and Style, socialist society, ideology, elegance.

STATISTICA JUDEȚULUI DOLJ DIN 1831-1832. PREZENTARE GENERALĂ

Gabriel CROITORU

Cercet. șt. III dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C. S. Nicolăescu-Ploșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: gabrielcroitoru288@yahoo.com

Rezumat

În acest material voi încerca să prezint unul dintre izvoarele statistice din perioada regulamentara referitor la județul Dolj, statistica prin care se încearcă o recenzare cât mai amănunțită a resurselor social economice din județul Dolj. Statistica este foarte importanta pentru ca prin conținutul sau completează sumarele cunoștințe despre județul Dolj și despre Craiova în perioada Regulamentului organic.

Cuvinte cheie: statistica, izvor, e o nomoc, social, evoluție.

DOLJ COUNTY STATISTICS FROM. OVERVIEW

Abstract

In this material I will try to present one of the statistical sources from the regulatory period concerning Dolj County, statistics that try to make a more detailed census of the social and economic resources of Dolj County. The statistics are very important because their content completes the summary knowledge about Dolj County and Craiova during the period of the Organic Regulation.

Key words: statistics, spring, e o nomoc, social, evolution.

**DOUĂ TESTAMENTE ȘI DOI TESTATORI:
AVRAM IANCU (CÂMPENI, 20 DECEMBRIE 1850) ȘI
TATĂL SĂU, ALESANDRU IANCU
(VIDRA DE SUS, 26 IUNIE 1855)**

Ela COSMA

Cercet. șt. I, dr., Institutul de Istorie „George Barițiu”,
din Cluj-Napoca, al Academiei Române;
e-mail: ela_cosma@yahoo.com

Rezumat

Prezentăm în oglindă două testamente moșești de la mijlocul veacului al XIX-lea, unul edit - al fiului, altul inedit - al tatălui său. Celebrul testament olograf al lui Avram Iancu (Câmpeni, 20 decembrie 1850) îi precede cronologic și tematic încă necunoscutului testament al lui Alesandru Iancu (Vidra de Sus, 26 iunie 1855), iar din punct de vedere etic i se opune total. Primul îi aparține unui tânăr altruist de 26 de ani, care își testează ”toată averea mea mișcătoare și nemișcătoare” națiunii române din Ardeal, ca un adevărat părinte preocupat de fericirea acesteia, în vreme ce al doilea aparține unui tată de 68 de ani, egoist și meschin, ancorat în bunurile sale lumești, pe care și le împarte cu discriminare între cei doi fii și soție, pe unul din copii decăzându-l din drepturi și avere, ca pe-un fiu risipitor, ”prădătoriu și clătit la minte”. Pentru istoriografia română, testamentul lui Alesandru Iancu va fi o tristă revelație. În cazul lui Avram Iancu, se adeverește vorba care spune că nimeni nu-i profet în țara (și în casa) lui. Eroul de la 1848 se vede trădat de ai săi, propriul lui tată devenind ”instrumentul cel de căpetenie al inamicilor săi” (Alexandru Papiu Ilarian).

Cuvinte-cheie: testamentul lui Avram Iancu (1850), testamentul lui Alesandru Iancu (1855).

**TWO TESTAMENTS AND TWO TESTATORS:
AVRAM IANCU (CÂMPENI, 20 DECEMBER 1850) AND
HIS FATHER, ALESANDRU IANCU (VIDRA DE SUS, 26
JUNE 1855)**

Abstract

We present two Motz testaments from the middle of the 19th century – the son’s testament is edited, his father’s testament unpublished yet. The famous testament written *manu propria* by Avram Iancu (Câmpeni, 20 December 1850) chronologically and thematically precedes, but is ethically opposed to the still unknown testament of Alesandru Iancu (Vidra de Sus, 26 June 1855). The former belongs to an altruistic young man aged 26, who leaves all his movables and immovables to the Romanian nation from Transylvania, preoccupied by its happiness and welfare. The latter belongs to a 68 years old father, selfish and anchored in his worldly possessions. These he shares with discrimination between his two sons and wife, depriving of rights and fortune one of his children, as a ”prodigal and insane” son. Alesandru Iancu’s testament will be a sad revelation for the Romanian historiography. As for Avram Iancu, it vouches the parable that nobody is a prophet in his own land (and house). The hero of 1848 finds himself betrayed by the close ones, his own father becoming ”the main instrument of his enemies” (Alexandru Papiu Ilarian).

Key words: Avram Iancu’s testament (1850), Alesandru Iancu’s testament (1855).

METAFORA JURIDICĂ, IMAGINE A REALITĂȚII SAU CREATOARE DE REALITĂȚI?

Diana-Domnica DĂNIȘOR

Prof. univ. dr., Universitatea din Craiova, Facultatea de Drept
e-mail: danisordiana@yahoo.ro

Rezumat

Articolul se constituie într-o cercetare exploratorie inovatoare ce propune abordarea integrată, inter și transdisciplinară a unei teme complexe, intens dezbătute și importante a contemporaneității, *metafora juridică*, cu implicații profunde asupra unui larg spectru cognitiv ce include domeniile dreptului, filosofiei, sociologiei, politicii, istoriei și lingvisticii. La prima vedere, monoreferențialitatea limbajului juridic nu ar da drept de cetățeniei metaforei, aceasta aparținând domeniului poeziei, al imaginației, al invenției; cu toate acestea, prezența metaforelor juridice pune o veritabilă problemă. Chiar dacă aparent se vrea a fi precis și monosemantic, dreptul este plin de metafore cu forme și funcții diferite, plecând de la formele cele mai apropiate de retorica clasică (pledoarii, perorații etc.), trecând prin textele codificate (legi, decrete etc.), și până la formele dreptului cutumiar (maxime, adagii etc.).

Cuvinte cheie: metaforă, metaforă juridică, realitate, drept, contemporaneitate.

LEGAL METAPHOR, IMAGE OF REALITY OR CREATOR OF REALITIES?

Abstract

The article is an innovative exploratory research that proposes an integrated, inter and transdisciplinary approach to a complex, intensely debated and important topic of contemporaneity, the legal metaphor, with deep implications on a wide cognitive spectrum that includes the fields of law, philosophy, sociology, politics, history and linguistics. At first sight, the monoreferentiality of the legal

language would not give the right to the citizenship of the metaphor, which belongs to the domain of poetry, imagination, invention; however, the presence of legal metaphors poses a real problem. Even if it apparently wants to be precise and monosemantic, law is full of metaphors with different forms and functions, starting from the forms closest to classical rhetoric (pleadings, perorations, etc.), going through codified texts (laws, decrees, etc.), and up to the forms of customary law (maxims, adages, etc.).

Key words: metaphor, legal metaphor, reality, law, contemporaneity.

DETERMINAREA CONCEPTULUI DE JUSTIȚIE ÎN FILOSOFIA LUI KANT

Gheorghe DĂNIȘOR

Cercet. șt. III dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C. S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: danisordiana@yahoo.ro

Rezumat

Conceptul de justiție se constituie ca arhetip al relațiilor morale structurate la nivelul socialului. Pornirea dezinteresată de a face bine celui alt se înscrie în atemporalitatea conceptului de justiție, cel care *a priori* este arhetipul ce stă la baza structurării normelor morale la nivel social. Fără acest concept atemporal al justiției, normele morale nu s-ar putea structura. De aceea, conceptul justiției poate fi considerat ca principiu al acestora.

Cuvinte cheie: arhetip, justiție, transcendent, immanent, atemporal.

DETERMINATION OF THE CONCEPT OF JUSTICE IN KANT'S PHILOSOPHY

Abstract

The concept of justice is constituted as an archetype of moral relations structured at the social level. The disinterested act of doing good to others is part of the timelessness of the concept of justice, which *a priori* is the archetype underlying the structuring of moral norms at the social level. Without this timeless concept of justice, moral norms could not be structured. Therefore, the concept of justice can be considered as their principle.

Key words: archetype, justice, transcendent, immanent, timeless.

JOCURI DE ROL – PENDULAREA MASCULIN VS. FEMININ ÎN RITURILE CALENDARISTICE

Roxana DECA

Muzeograf/ IA/dr.

Muzeul Olteniei Craiova

e-mail: roxanadeca@gmail.com

Rezumat

Preeminența feminină în menținerea unor obiceiuri tradiționale se datorează faptului că, într-o colectivitate sătească, atitudinea față de tradiție și nou diferă de la un grup social la altul, femeile fiind mai tradiționaliste

Cuvinte-cheie: women role, men role, calendar customs, ritual, communications.

THE FEMININE VS. MASCULINE ROLE IN PERFORMING CALENDAR CUSTOMS

Abstract

The feminine preeminence in maintaining the traditional customs owes to the fact that, in rural communities, the attitude towards tradition and the new differs from a social group to another, women being more traditionalistic

Key words: women role, men role, calendar customs, ritual, communications.

FEMEILE ȘI REUNIUNILE LOR. STUDIU DE CAZ: SOCIETATEA FEMEILOR ORTODOXE ROMÂNE DIN SĂLIȘTE (1914-1919)

Daniela DETEȘAN

Cercet. șt. II, dr., Institutul de Istorie „George Barițiu”,
Cluj-Napoca, al Academiei Române
e-mail: detesan31@gmail.com

Rezumat

În Transilvania s-au organizat la începutul secolului XX mai multe reuniuni de femei al căror scop general era înființarea școlilor de fete, dezvoltarea industriei casnice și a artei populare. Majoritatea au avut un caracter religios, asumându-și o misiune culturală, filantropică și socială. Densitatea lor a fost mai mare în zonele compact românești (sudul Transilvaniei, comitatul Hunedoara, munții Apuseni) spre deosebire de comitatele Maramureș, Sătmar sau Bihor unde românii erau minoritari. Printr-un studiu de caz, *Societatea Femeilor Ortodoxe Române din Săliște*, comunicarea își propune să ofere explicații asupra evoluției asociaționismului feminin din mediul rural în perioada primului război mondial. Problematika acoperită este largă și variază de la statutele societății, membrii fondatori și ordinari, comitetul de conducere, bugete, până la activitățile propuse și realizate. Ilustrative sunt inițiativele preoteselor, dascălițelor, soțiilor și fiicelor intelectualilor de la sate care au organizat colecte, tombole, un muzeu de industrie casnică, cursuri țărănești pentru prepararea bucatelor, expoziții de artă populară, s-au implicat activ în efortul de război. Datele și informațiile prezentate au la bază surse istorice inedite extrase din Arhiva Protopopiatului Ortodox Român Săliște.

Cuvinte-cheie: reuniuni de femei, filantropie, Mărginimea Sibiului.

SCHIMBĂRILE CLIMATICE - AXIOMĂ SAU TEMĂ DE CONTINUĂ DEZBATERE?

Ileana Anca DUȘCĂ

Prof. univ. dr. habil., Universitatea din Craiova,
Facultatea de Drept
e-mail: ileanadusca@gmail.com

Rezumat

Problema schimbărilor climatice cauzate de încălzirea globală generată de emisiile antropice de gaze cu efect de seră (GES) este considerată una dintre marile provocări de mediu ale vremurilor noastre. Formulată și promovată de oamenii de știință în fața unei realități din ce în ce mai evidente, asumată treptat de cercurile politice sub presiunea opiniei publice, mobilizată de societatea civilă, este tot mai mult subiect de reglementare juridică și de reflecție teoretică aferentă. Astfel, la nivel mondial, problema analizată acum pe scurt a fost ridicată în mai multe documente internaționale: Convenția Națiunilor Unite privind Schimbările Climatice și Protocolul de la Kyoto, Acordul de la Paris, care abordează probleme de sărăcie majoră, protecția și dezvoltarea ecologică a așezărilor umane, furnizarea de resurse alimentare, protecția împotriva dezastrelor naturale și a altor probleme globale cu care se confruntă omenirea în aceste vremuri.

Cuvinte - cheie: schimbarea climei; regimul climatic internațional; Convenția – cadru privind schimbările climatice; Protocolul de la Kyoto; Acordul de la Paris.

CLIMATE CHANGE – AXIOM OR SUBJECT OF CONTINUOUS DEBATE?

Abstract:

The problem of the effects of climate change caused by global warming generated by anthropogenic greenhouse gas (GHG) emissions is considered one of the great environmental challenges of our time. Formulated and promoted by scientists in the face of increasingly obvious realities, gradually assumed in political circles

under the pressure of public opinion, mobilized by civil society, it is increasingly the subject of legal regulation and related theoretical reflection. Thus, worldwide, the issue now briefly analyzed, has been raised in several international documents: the United Nations Convention on Climate Change and the Kyoto Protocol, the Paris Agreement, which address issues of major poverty, the protection and ecological development of human settlements, the provision of food resources, protection against natural disasters, and other global issues facing humanity in these times.

Key words: climate change; international climate regime; Framework Convention of Climate Change; Kyoto Protocol; Paris Agreement.

AFIRMAREA ȘI PROMOVAREA STEREOTIPURILOR DE GEN ÎN PUBLICAȚIILE PERIODICE ROMÂNEȘTI DIN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XIX-LEA

Georgeta FODOR

Conf. univ. dr. Universitatea de Medicina, Farmacie, Științe
și Tehnologie „George Emil Palade”, din Târgu Mureș
e-mail: georgeta.fodor@umfst.ro

Rezumat

Lucrarea propune o analiză asupra modului în care presa românească transilvăneană din a doua jumătate a secolului al XIX-lea reprezintă o sursă pentru formarea și perpetuarea unor stereotipuri de gen. Respectând abordările din sfera gender history analizăm maniera în care gazetarii români au abordat problema raporturilor de gen într-o societatea aflată în plin proces de modernizare dar și de definire identitară. Ceea ce urmărim este maniera în care acești autori au înțeles să definească rolurile femeilor și bărbaților în societatea apelând ca argumente la ceea ce vor deveni, multe dintre ele până în zilele noastre, stereotipurile de gen. Ne interesează în special și forma sub care aceste stereotipuri apar în paginile publicațiilor periodice precum și tipului de publicații în care se regăsesc.

Cuvinte cheie: raporturi de gen, femei, bărbați, prejudecăți, chestiunea femeilor.

Abstract

The paper proposes an analysis on the Romanian Transylvanian press in the second half of the 19th century as a source for the formation and perpetuation of gender stereotypes. Respecting gender history approaches, we analyze how Romanian journalists approached the issue of gender relations in a society that underwent a deep process of modernization and nation-building process. What we are looking for is how these authors understood to define the roles of women and men in society by appealing as arguments to what will

turn out to be gender stereotypes. We are particularly interested in the form under which these stereotypes appear in the pages of periodical publications and the type of publications in which they are found.

Key words: gender relations, women, men, gender prejudice, women's issue.

O ÎNCERCARE DE RESCRIERE A ISTORIEI PCdR

Ion-Leone GAVRILĂ-CIOBOTEA

Assist. cercet. drd., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C. S. Nicolăescu-Ploșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: leone.sima21@gmail.com

Rezumat

În România, în contextul consecințelor Primului Război Mondial din anii 1918-1921, a luat naștere PCdR în data de 8 mai 1921, prin transformarea Partidului Socialist și afilierea lui la Internaționala Comunistă. Activitatea PCdR în obiective lichidarea regimului democrat din țară și instaurarea proletarietului, sub îndrumarea Cominternului ce impunea acțiuni și atitudini anti-naționale, promovând revizionismul sovietic, a dus la scoaterea acestuia în afara legii între 1924 și 1944. Din punct de vedere istoriografic, istoria ilegalistilor comuniști a fost tratată printr-o referire superficială mai ales în regimul comunist din perioada când PCR a devenit un partid naționalist.

Cuvinte-cheie: socialist, comunist, partid, ilegalitate, interbelic.

AN ATTEMPT TO REWRITE THE HISTORY OF THE PCdR

Abstract

In Romania, in the context of the consequences of the First World War of 1918-1921, the PCdR was born on 8 May 1921, through the transformation of the Socialist Party and its affiliation to the Communist International. The work of the PCdR in liquidating the democratic regime in the country and establishing the proletariat, under the guidance of the Comintern which imposed anti-national actions and attitudes, promoting Soviet revisionism, led to its outlawing between 1924 and 1944. From a historiographical point of view, the history of Communist illegalists has been treated with superficial reference especially in the Communist regime during the period when the RCP became a nationalist party.

Key words: socialist, communist, party, illegality, interwar.

FRUMUȘETE, MODĂ ȘI STIL DE VIAȚĂ ÎN OLTENIA PRIMEI JUMĂTĂȚI A SECOLULUI XX

Georgeta GHIONEA

Cercet. șt. III dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C. S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: getaghionea@yahoo.com

Rezumat

Privită, de cele mai multe ori, ca un lux inutil, în prima jumătate a secolului al XX-lea *moda* s-a prefigurat ca o preocupare caracteristic feminină. Într-o perioadă în care, frumusețea rămânea scopul prim al femeii, ca și component al buneii sale dispoziții, jocul modei s-a dovedit decisiv în realizarea acestui deziderat. Nu toate clasele și categoriile sociale s-au situat pe poziții similare în raport cu moda, multă vreme fiind apanajul populației înstărite, în timp ce la nivelul oamenilor de rând, nu se regăseau preocupări exprese pentru moda vestimentară. Reconstituirea imaginii femeii din Oltenia pentru prima jumătate a secolului XX se dovedește un demers complex, atâta timp cât punctele de vedere exprimate asupra subiectului în discuție au aparținut, în majoritate, bărbaților.

Cuvinte cheie: Oltenia, prima jumătate a secolului al XX-lea, modă, frumusețe, imaginea femeii.

BEAUTY, FASHION AND LIFESTYLE IN OLTENIA IN THE FIRST HALF OF THE XXth CENTURY

Abstract

Most of the time, seen as totally expendable, in the first half of the XXth century, fashion was foreshadowed as a distinctive feminine concern. At a time when beauty would remain a woman's first goal, as part of her good vibes, the game of fashion turned out to be decisive in achieving this goal. Not all classes and social categories remained on similar positions in the light on fashion, for a while being the privilege of the wealthy people, whereas to common people did not feature explicit concerns for fashion. The restoration

of woman's image from Otenia in the first half of the XXth century it turns out to be a sophisticated endeavor insofar as views expressed on the topic belonged mostly to men.

Key words: Oltenia, first half of the XXth century, fashion, beauty, woman's image.

CONTRIBUȚIA ȘCOLII LA EMANCIPAREA FEMEII ÎN EPOCA MODERNĂ

Cristina GUDIN

Conf.univ.dr. Facultatea de Istorie,
Universitatea din București
e-mail: cristinagudin@yahoo.fr

Rezumat

Contribuția școlii la emanciparea femeii în epoca modernă are în vedere dubla ipostază în școală a femeii, ca elevă și cadru didactic, și pune în evidență modalitatea în care accesul la instruire a produs modificări în condiția femeii din secolul al XIX-lea. Frecventarea școlii a permis conștientizarea mai bună a propriilor capacități, interese și calități, ceea ce a stimulat prezența mai activă a femeii în societate și solicitarea unor drepturi care până atunci îi erau refuzate total sau parțial, precum: dreptul la muncă, la salarizare similară celei a bărbaților, dreptul la vot, la o mai bună reprezentare juridică etc.

THE CONTRIBUTION OF THE SCHOOL TO THE EMANCIPATION OF WOMEN IN THE MODERN AGE

Abstract

The communication *The Contribution of the school to the emancipation of women in the modern age* considers the dual position of women in the school, as student and teacher, and highlights how access to training produced changes in the condition of women in the 19th century. Attending school allowed a better awareness of one's own capacities, interests and qualities, which stimulated the more active presence of women in society and the request for rights that until then were denied to them in whole or in part, such as: the right to work, to salaries similar to those of men, the right to vote, to better legal representation etc.

ELEMENTE DE MEDICINĂ POPULARĂ ÎN SCRIERILE MEDICILOR ROMÂNI DIN SECOLUL AL XIX- LEA ȘI PRIMA JUMĂTATE A VEACULUI URMĂTOR

Loredana-Maria ILIN-GROZOIU

Cercet. șt. III dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C. S. Nicolăescu-Ploșsor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: lorelay2007@yahoo.com

Rezumat

Excursul în istoria medicinei populare la români este o temă puțin abordată în istoriografia românească. Preocupările medicilor practicieni și teoreticieni din perioada de referință sintetizate în lucrări tipărite sau rămase în manuscris nu sunt necunoscute în literatura de specialitate.

Medici, care și-au creat un renume în domeniul profesiei practicate, au lăsat lucrările lor despre anumite boli spirituale și trupești, fazele acestora și factorii evoluției bolilor, depre tratamente, care au contribuit la îmbogățirea istoriografiei medicale. Cert este că, în cartea medicală românească din secolul al XIX-lea și prima jumătate a veacului următor sunt incluse leacuri folosite în industria casnică. Intenția autorilor, care evidențiau faptul că cea mai mare avuție a omului este sănătatea, a fost de popularizare a acestor leacuri ce au ca scop păstrarea sau restabilirea sănătății.

Cuvinte cheie: carte medicală românească, practici medicale etnoiatrice, sănătate, boală, secolul al XIX-prima jumătate a veacului următor

ELEMENTS OF TRADITIONAL MEDICINE IN THE WRITINGS OF THE DOCTORS FROM THE 19TH CENTURY AND THE FIRST HALF OF THE NEXT CENTURY

Abstract

The excursion into the history of the Romanian traditional medicine represents a feebly addressed topic in the Romanian historiography. The concerns of the practitioners and theorists from

the reference period, synthesized in printed works or preserved in manuscripts, are not unknown in the literature.

Doctors, with a good reputation in their profession, left their works on certain spiritual and bodily diseases, their phases and the factors of the evolution of diseases, on the treatments, which contributed to the enrichment of the medical historiography. The fact is that, in the Romanian medical book from the 19th century and the first half of the next century, there are included cures used in the domestic industry. The intention of the authors, who pointed out that the man's greatest wealth is health, was to popularize these cures aimed at preserving or restoring health.

Key words: Romanian medical book, ethnoiatric medical practices, health, disease, 19th century - the first half of the next century.

FEMEILE VĂZUTE DE BĂRBAȚI ÎN ZIARELE *ECOUL ȘI RĂSUNETUL* (1979-2000). REPRESENTĂRI CU OCAZIA ZILEI DE 8 MARTIE

Oana-Ramona ILOVAN

Conf. univ. dr., Facultatea de Geografie și Centrul de Cercetare
pentru Identități Teritoriale și Dezvoltare,
Universitatea Babeș-Bolyai
e-mail: oana.ilovan@ubbcluj.ro

Rezumat

Materialul acestei cercetări este constituit de reprezentările femeilor, așa cum au fost publicate (ca imagine și text) în două ziare din județul Bistrița-Năsăud: *Ecoul* (1979-1989) și *Răsunetul* (1990-2000). Au fost selectate doar materialele scrise cu ocazia zilei de 8 martie. Cercetarea noastră arată principalele teme în legătură cu care sunt reprezentate femeile, din urbanul și ruralul județului, majoritatea reprezentărilor fiind create de bărbați. Temele respective sunt în strânsă legătura cu discursul oficial politic, economic, social și cultural al societății românești, însă există și câteva constante care transcend perioadele istorice. Lucrarea noastră analizează reprezentările femeilor și ideile care motivează construcția genului într-un anumit mod. De asemenea, discutăm posibilul impact al acestor reprezentări ale femeilor asupra relațiilor dintre femei și bărbați în prezent, din perspectiva egalității de gen.

Cuvinte cheie: socialism, post-socialism, reprezentări de gen, urban, rural.

WOMEN AS SEEN BY MEN IN *ECOUL* AND *RASUNETUL* NEWSPAPERS (1979-2000). REPRESENTATIONS ON THE OCCASION OF THE 8th OF MARCH

Abstract

The research material consists of representations of women, as they were published (image and text) in two newspapers published

in Bistrița-Năsăud County: Ecoul (1979-1989) and Răsunetul (1990-2000). We selected only materials published for celebrating the 8th of March. Our research shows the main topics according to which women were represented, in the urban and rural areas of this county. Most of these representations were constructed by men. The respective topics are closely connected to the official political, economic, social, and cultural discourse of the Romanian society, but there are also several representations that remain the same, irrespective of the historical period. We analyse representations of women and the ideas that motivate the construction of gender in a certain way. At the same time, we discuss the possible impact these representations had on the relationships between women and men at present, from the perspective of gender equality.

Key words: socialism, post-socialism, gender representations, urban, rural.

“FEMININE INGENUITY AND EQUITY IN EARLY MODERN SPAIN: THE *ROMANCIERO* TRADITION, LOPE DE VEGA’S *IN LOVE BUT DISCREET*, AND MARÍA DE ZAYAS’ *AMINTA DECEIVED AND HONOR’S REVENGE*”.

A. Robert LAUER

Prof. University of Oklahoma (USA)

e-mail: arlauer@ou.edu

Abstract

After a quick review of Aristotle’s view on women in sundry of his works, especially with respect to their ingenuity, I propose that this quality has served women well, at least as expressed variously in Hispanic letters from the Middle Ages to the Early Modern Period. In the *Romancero* or ballad tradition, women who are physically overpowered by men can use their wits to avenge themselves physically and exercise equity and control. In Spanish Baroque dramatist Lope de Vega’s *La discreta enamorada*, translated into English as *In Love but Discreet* and *The Cleverest Girl in Madrid*, a young woman is able to outwit her mother and intended husband to obtain, with everybody’s consent, the man of her choice, without relying on physical force. In Spanish Baroque novelist María de Zayas’s novel *La burlada Aminta y venganza del honor*, translated as *Aminta Deceived and Honor’s Revenge*, a wronged woman, refusing male help, relies on her resourcefulness to exact vengeance on her deceitful lover and mistress, and, later, to accept the man she desires. Ingenuity, hence, serves women well to perform implausible physical tasks, to engage in astute mental solutions, and to perform extraordinary feats that combine phlegmatic ingenuity and ruthless determination.

Key words: Aristotle, Honor, Ingenuity, Vengeance, Women.

OBIECTE DE PODOABĂ FEMININE DE LA SFÂRȘITUL EPOCII BRONZULUI DESCOPERITE ÎN OLTENIA

Simona LAZĂR

Cercet. șt. III dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Ploșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail:simonalazar@ymail.com

Rezumat

În Oltenia și zonele învecinate, la sfârșitul epocii bronzului, întâlnim diferite de obiecte de podoabă folosite de femei, dintre care o atenție deosebită trebuie să acordăm brățărilor, acelor, fibulelor și inelelor de buclă. Spațiul care face obiectul studiului nostru nu se remarcă în mod deosebit printr-o bogăție a descoperirilor de obiecte din metal, mai ales dacă vom compara situația de aici, cu cea din alte zone, precum Transilvania sau ținuturile din bazinul Dunării Mijlocii. Pe de altă parte însă, varietatea tipologică a pieselor descoperite în zona de față ne prezintă în mod sugestiv o imagine complexă. Trebuie subliniat că piese de podoabă au fost găsite în diferite complexe arheologice : descoperiri izolate, așezări, morminte, depozite de bronzuri. În prezentarea noastră, fiecare categorie de obiecte de podoabă prezentată va fi completată de lista cu situri și harta descoperirilor arheologice.

Cuvinte cheie: sfârșitul epocii bronzului, Oltenia, brățări, fibule, ace decorative.

OBJECTS OF FEMALE ADORNMENT FROM THE END OF THE BRONZE AGE DISCOVERED IN OLTENIA

Abstract

In Oltenia and the neighboring areas, at the end of the Bronze Age, we find various objects of adornment used by women, of which we must pay special attention to bracelets, decorative needles, fibulas and loop rings. The area that is the object of our

study is not particularly notable for a wealth of metal object discoveries, especially if we compare the situation here with that of other areas, such as Transylvania or the lands of the Middle Danube basin. On the other hand, however, the typological variety of the pieces discovered in the present area suggestively presents us with a complex image. It is necessary to specify that pieces of jewelry have been found in a variety of archaeological complexes: isolated discoveries, settlements, tombs, bronze deposits. In our presentation, each category of decorative objects presented will be supplemented by the list of sites and the map of archaeological finds.

Key words: Late Bronze Age, Oltenia, bracelets, fibulas, decorative needles.

**GASTRONOMIA ÎN COMUNISM SAU CENTRALIZARE
GUSTULUI:
DEFICIENȚE, DEGRADARE ȘI CONSERVARE**

Gabriel LOHON

Cercet.șt. III, Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C. S. Nicolăescu-Ploșor”,
din Craiova, al Academiei Române
e-mail: gabilohon@gmail.com

Rezumat

Bucătăria comunistă, de tip sovietic, chiar dacă nu i se (mai) spune astfel, prin minimalismul ei, se bucură azi de o popularitate crescândă. Noua generație nu are prea mult habar despre „întâlnirile“ de partid sau despre cozile imense pentru alimentele de bază și timpul alocat acestora. Acea eră îi pare unui tânăr ceva bizar și, deci, curios. Modelul comunist a fost intensiv promovat de către greoiul mecanism propagandistic drept panaceu pentru toate atacurile inamicilor acestuia și neajunsurile provocate de aceștia. Prin urmare, bucătăria de tip comunist depune mărturie pentru o consistentă felie de nostalgie a acelor ani.

Cuvinte cheie: comunism, totalitarism, gastronomie sovietică, alimentație publică, mâncare.

**GASTRONOMY THROUGH COMMUNIST TIMES OR THE
FAKE MODERNIZATION OF THE TASTE: SHORTCOMINGS,
DEGRADATION AND CONSERVATION**

Abstract

In its minimalism, the communist cuisine has an ascending position within the preferences of the young generation. They have not an idea of party „meetings“ or huge queues for basic food during the communist or soviet times, that’s why, for them, this social behaviour seems to be odd. Through the massive propaganda apparatus, the communist scheme was intensively promoted as a shield against different „attacks“ from ideological enemies. Therefore, the communist type of cuisine represents a dense and heavy piece of

nostalgia of those times.

Key words: communism, totalitarianism, soviet gastronomy, public catering, food.

DIVORȚUL ÎN TIMPUL REVOLUȚIEI. PE MARGINEA CĂTORVA DOSARE DE LA 1848 ÎN JUDEȚUL DOLJ

Nicolae MIHAI

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C. S. Nicolăescu-Ploșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: nicolae48mih@gmail.com

Rezumat

Comunicarea prezentă face parte dintr-o anchetă mai largă dedicată divorțului ca fenomen socio-cultural în Oltenia secolului al 19-lea, pornind de la cazurile depistate în fondul Protoieriei Dolj. Momentul revoluției pașoptiste nu pare să fie schimbat în esență datele problemei (cu un număr mai mic de cazuri pentru 1848 comparativ cu 1849), complicându-le însă cu noi elemente: o epidemie de holeră care produce teamă, fuga locuitorilor, inclusiv a preoților, prezența ostașilor trupelor străine de intervenție, turci și ruși, care rămân prezenți în condițiile în care în Oltenia pacificarea continuă și după 13 septembrie 1848. În ce măsură acest cadru temporal complicat a afectat inclusiv deciziile de separare a cuplurilor din lumea rurală și urbană vom încerca să analizăm în intervenția noastră

Cuvinte cheie: divorț, revoluția pașoptistă, arhive religioase, statut social, stabilitatea comunității

DIVORCE DURING THE REVOLUTION. ON SEVERAL CASES FROM 1848 IN DOLJ COUNTY

Abstract

The present communication is part of a wider investigation dedicated to divorce as a socio-cultural phenomenon in Oltenia in the 19th century, starting from the cases detected in the archive files of Protoieria Dolj. The temporal framework of the 1848 revolution does not seem to have essentially changed the data of the problem (with a smaller number of cases for 1848 compared to 1849), but complicating them with new elements: a cholera epidemic that

produces fear, the run of the inhabitants, including the priests, the presence of soldiers of the foreign intervention troops, Turkish and Russian, who remain present in the conditions where the pacification continues in Oltenia even after September 13, 1848. To what extent this complicated temporal frame affected too the separation decisions of the couples from both rural and urban world, we will try to analyze in our paper.

Key words: divorce, 1848 revolution, religious archives, social status, community stability.

ALECU RUSSO SAU DESPRE IDENTITATEA MITICĂ A ROMÂNIEI

Ion MILITARU

Cercet. șt. I, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C. S. Nicolăescu-Ploșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: militaruiou_1@yahoo.com

Rezumat

Apariția modernității în Europa a fost însoțită, aproape fără excepție de programe politice detaliate. În cazul modernității românești această notă se menține, fiind dublată, totodată, de viziuni largi, de factură lirică. Cazul lui Alecu Russo, cu a sa viziune din poemul „Cântarea României” este elocvent din acest punct de vedere. În studiul de față am urmărit direcțiile în care se construiește această identitate mitică a României.

Cuvinte cheie: modernitate, identitate mitică, România, Alecu Russo

ALECU RUSSO OR ON THE MYTHICAL IDENTITY OF ROMANIA

Abstract

The emergence of modernity in Europe was accompanied, almost without fail, by elaborate political programs. This is also the case for Romanian modernity, which was, at the same time, magnified by broad, lyrical views. The case of Alecu Russo, with his vision expressed in the poem "Cântarea României" ("Romania's song"), is eloquent from this point of view. In the present study, we study the ways in which the mythical identity of Romania was built.

Key words: modernity, mythical identity, Romania, Alecu Russo

ANTREPRENORI ȘI AFACERI DIN CRAIOVA INTERBELICĂ

Narcisa-Maria MITU

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Ploșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: narcisa_mitu@yahoo.com

Rezumat

În acest material mi-am propus să prezint câțiva dintre antreprenorii români care au dezvoltat afaceri individuale în orașul Craiova, în perioada interbelică, așa cum au fost consemnați în documentele de arhivă și în diferite surse editate. Aceștia au fost proprietari de prăvălii, magazine universale, librării, ateliere, depozite, fabrici, tipografii, restaurante, cofetării etc.

Cuvinte cheie: Craiova, perioada interbelică, antreprenori, firme individuale, firme sociale.

ENTREPRENEURS AND BUSINESS FROM INTERWAR CRAIOVA

Abstract

In the present material, there was intended the presentation of some of the Romanian entrepreneurs and traders who developed sole partnership businesses in Craiova, in the interwar period, as they were recorded in the archival documents and in different edited sources. These were owners of shops, department stores, bookstores, workshops, warehouses, factories, printing houses, restaurants, confectioneries, etc.

Key words: Craiova, the interwar period, entrepreneurs, individual firms, social firms.

DIFERENȚE ȘI ASEMĂNĂRI JURIDICE ÎNTRE CONSTITUȚIILE DIN 1866 ȘI 1923

Alexandra NACU

Dr., Universitatea din Craiova
e-mail: alexanacu@yahoo.com

Rezumat

Fără îndoială că între Constituția din 1923 și cea din 1866 erau unele asemănări pe chestiuni de fond. Totuși, România de la 1923 nu mai era România de la 1866. În primul rând dacă actul constituțional de la 1866 suferise unele modificări impuse de modificările de statut internațional ale României, de tratatele internaționale încheiate (Tratatul de la Berlin din 1878 care îi recunoștea condiționat de anumite modificări independența de stat) și de anumite necesități de ordin electoral intern, cel de la 1923 se referea la o Românie întregită, recunoscută internațional. Partidul Național Liberal era cel mai puternic partid din România la 1923, după ce Partidul Conservator părăsise scena politică. Liberalii au dorit o Constituție mult mai robustă, prin care ascendentul puterii parlamentare asupra celei executive să se consolideze, în sensul că suveranul, adică regele să nu alunece spre autoritarism. Cei 23 de ani de funcționare a acestei Constituții stau mărturie asupra superiorității normelor sale juridice în raport cu actul constituțional din 1866 și chiar cu acela din 1938.

Cuvinte cheie: Constituția din 1923, România, Partidul Național Liberal, asemănări, deosebiri.

DIFFERENCES AND SIMILARITIES BETWEEN 1866 AND 1923 CONSTITUTIONS

Abstract

There is no doubt that between the Constitution of 1923 and that of 1866 there were some similarities on substantive matters. However, Romania from 1923 was no longer the Romania from 1866. First of all, if the constitutional act from 1866 had undergone

some changes imposed by changes in Romania's international status, by the international treaties concluded (the Berlin Treaty of 1878 which conditionally recognized due to certain changes (state independence) and certain internal electoral needs, the one from 1923 referred to a complete, internationally recognized Romania. The National Liberal Party was the strongest party in Romania in 1923, after the Conservative Party had left the political scene. The liberals wanted a much more robust Constitution, through which the ascendancy of parliamentary power over the executive would be strengthened, in the sense that the sovereign, i.e. the king, would not slide towards authoritarianism. The 23 years of operation of this Constitution testify to the superiority of its legal norms in relation to the constitutional act of 1866 and even to that of 1938.

Key words: Constitution of 1923, Romania, National Liberal Party, similarities, differences.

ROLUL ISTORIC AL CONSTITUȚIEI DIN 1923 (INOVAȚII, IMPLEMENTARE, SUSPENDARE ȘI FOLOSIRE PARȚIALĂ ÎN PERIOADA 1940-1947)

Florin NACU

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C. S. Nicolăescu-Ploșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: florinnacu86@yahoo.ro

Rezumat

Fără îndoială, Constituția din 1923, fără a spune că a avut perfecțiunea Constituțiilor din marile state ale lumii, a fost cel mai atent și elaborat document legislativ de importanță capitală al perioadei interbelice. A fost apogeul gândirii unei clase politice care a realizat Reîntregirea, clasă politică moștenitoare a generației pașoptiste care înfăptuise cele două obiective majore, Unirea și Independența. Chiar și dictaturile antonesciano-legionară, antonesciană și comunistă, până în 1947 i-au recunoscut valoarea și au menținut-o parțial. Constituția din 1923 a supraviețuit 23 de ani până în 1948 (excepție fiind anii 1938 -1940, când România a avut Constituția din 1938), în condiții politice destul de grele.

Cuvinte-cheie: Constituția din 1923, perioada 1940-1947, inovații, perioada interbelică, România.

THE HISTORICAL ROLE OF THE 1923 CONSTITUTION (INNOVATION, IMPLEMENTATION, SUSPENSION AND PARTIALLY USE DURING 1940-1947)

Abstract

Undoubtedly, the Constitution of 1923, without saying that it had the perfection of the Constitutions of the great states of the world, was the most careful and elaborate legislative document of capital importance of the interwar period. It was the culmination of the thinking of a political class that achieved Reunification, a political class inheritor of the Pasoptist generation that had achieved the two major objectives, Union and Independence. Even the Antonescu-Legionary, Antonescu and Communist dictatorships, until 1947,

recognized its value and partially maintained it. The Constitution of 1923 survived for 23 years until 1948 (the exception being the years 1938-1940, when Romania had the Constitution of 1938), in quite difficult political conditions.

Key words: Constitution of 1923, 1940-1947 period, innovations, interwar period, Romania.

DIN ISTORIA MIȘCĂRII FEMINISTE INTERBELICE ÎN OLTENIA

Anemari Monica NEGRU

consilier superior, Arhivele Naționale ale României

e-mail: amonicanegru@yahoo.com

Rezumat

Un studiu despre inițiativele liderelor Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române (SONFR) – filiala Craiova și ale Asociației pentru Emanciparea Civilă și Politică a Femeilor Române, bazat pe documente arhivistice.

Maria Butculescu, căsătorită cu magistratul Ion Glogoveanu, ultimul descendent al acestei familii boierești din Oltenia, a contribuit la geneza filialei Craiova a SONFR, la construirea și deschiderea de instituții educative: grădinițe, școli, Institutul de fete. În anii interbelici, Maria Butculescu-Glogoveanu a fost aleasă președintă de onoare a SONFR Craiova. Ea a deschis o altă frumoasă pagină din istoria femeii, contribuind la organizarea sărbătorii *Ziua Mamei*, care s-a desfășurat pentru prima dată în țara noastră la 27 mai 1928.

Surorile Margot Marocneanu-Oromolu și Maria Marocneanu-Popp au fost alte feministe active din Oltenia. Margot a fost și președintă activă a SONFR, în 1924 a organizat adunarea generală și congresul asociației la Craiova, a contribuit la deschiderea și funcționarea Institutului de fete. Maria Popp, o nobilă și educată feministă din Craiova, refugiată la Iași în 1918, a contribuit la înființarea Asociației pentru Emanciparea Civilă și Politică a Femeilor Române (AECPFR). În anii interbelici, a fost președinta AECFR filiala Craiova și a colaborat cu alte asociații feministe: Consiliul Național al Femeilor Române, SONFR, Casa Femeii ș.a. În anii 1939-1940, Maria Popp a fost prima femeie senator, aleasă în Colegiul agricultorilor din Dolj, ea continuând să activeze și după instalarea regimului comunist în România.

Cuvinte-cheie: feministe, asociație, filială, adunare, conferințe / feminist, association, branch, assembly, conferences.

FROM THE INTERWAR FEMINIST MOVEMENT'S HISTORY IN OLTENIA

Abstract

The current paper is a study about the initiatives of the National Orthodox Society of Romanian Women (SONFR)'s leaders - Craiova branch and of the Association for the Civil and Political Emancipation of Romanian Women, based on archival documents. Maria Butculescu, married to magistrate Ion Glogoveanu, the last descendant of this noble family from Oltenia, contributed to the genesis of SONFR's Craiova branch, as well as to the construction and opening of educational institutions: kindergartens, schools, the Girls' Institute. In the interwar years, Maria Butculescu-Glogoveanu was elected honorary president of SONFR Craiova. She opened another beautiful page in women's history, contributing to the organization of the Mother's Day celebration, which was held for the first time in our country on May 27, 1928. Sisters Margot Marocneanu-Oromolu and Maria Marocneanu-Popp were other active feminists from Oltenia. Margot was also an active president of SONFR. In 1924, she organized the association's general assembly and congress in Craiova and she contributed to the opening and operation of the Girls' Institute. Maria Popp, a noble and educated feminist from Craiova, a refugee in Iasi in 1918, contributed to the establishment of the Association for the Civil and Political Emancipation of Romanian Women (AECPR). In the interwar years, she was the president of the AECPR Craiova branch and collaborated with other feminist associations: the National Council of Romanian Women, SONFR, Woman's House, etc. In the years 1939-1940, Maria Popp was the first female senator, elected in the Farmers' College from Dolj. She continued to be active even after the installation of the communist regime in Romania.

Key words: feminist, association, branch, assembly, conferences.

UNELE CONSIDERAȚII PRIVIND UTILIZAREA CĂRĂMIZILOR NEARSE LA REȘCA-ROMULA

Mircea NEGRU

Conf. univ. dr. Universitatea Spiru Haret București/
Universitatea din Craiova
e-mail: mircea_negru_arch@yahoo.com

Florica MIHUȚ

Conf. univ. dr., Universitatea din București
e-mail: d_mihut@yahoo.com

Ilinca ARTENE

Prof. Colegiul Național Ion Creangă, București
e-mail: ili.artene@gmail.com

Rezumat

Situl arheologic Reșca-Romula, aflat pe teritoriul comunei Dobrosloveni, din județul Olt, cuprinde vestigiile arheologice fostului oraș roman, reședință a guvernatorului Daciei Inferior, apoi Malvensis.

Cele mai intense cercetări din ultimele decenii au fost realizate în Sectorul de Nord – Centrul de producție ceramică, respectiv în zona centrală a orașului, așa-numita Fortificație Centrală. În acest ultim punct, au fost descoperite cărămizi nearse folosite ca materiale de construcție, un fenomen singular deocamdată în Dacia romană și cu analogii în zone mai îndepărtate al Imperiului Roman.

Situația constatată la Romula se înscrie în mai largă problematică a influențelor orientale, mai cu seamă din pricina faptului că veacul al II-lea p. Chr. reprezintă unul în care tehnica de construcție generalizată în partea vestică a Imperiului Roma este cea în care se folosesc prioritar cărămizi arse. Demersul nostru abordează două probleme, pornind de la datarea zidului de la Romula la începutul secolului al II-lea.

Analogii sugestive pot fi realizate în acest sens cu spațiul grec-balcanic, știută fiind activitatea împăratului Hadrian prin care sunt edificate sau refăcute clădiri publice, ziduri de incintă sau apeducte, în cetăți precum Athena, Eleusis, Argos, prin împrumuturi de tehnică și soluții arhitecturale din spațiul oriental. Cât privește

factorii umani implicați în aceste lucrări există informații privind utilizarea meșterilor constructori de sorginte orientală, cuprinși în trupele militare din perioada împăratului Hadrian.

Cuvinte-cheie: Arheologie, cărămizi nearse, perioada romană, Fortificația centrală, Romula

SOME CONSIDERATIONS REGARDING THE USE OF MUD BRICKS AT REȘCA-ROMULA

Abstract

The Reșca-Romula archaeological site, located on the territory of Dobrosloveni commune, in Olt county, includes the archaeological remains of the former Roman city, residence of the governor of Lower Dacia, then Malvensis.

The most intensive researches in the last decades were carried out in the Northern Sector - the Ceramic Production Center, respectively in the central area of the city, the so-called Central Fortification. At this last point, unfired bricks used as building materials were discovered, a singular phenomenon for the time being in Roman Dacia and with analogies in more distant areas of the Roman Empire.

The situation observed in Romula is part of the wider issue of oriental influences, especially due to the fact that the 2nd century BC represents one in which the construction technique generalized in the western part of the Roman Empire is the one in which they are used priority burnt bricks.

Our approach addresses two issues, starting from the dating of the Romula wall at the beginning of the 2nd century. Suggestive analogies can be made in this sense with the Greek-Balkan space, known as the activity of the emperor Hadrian through which public buildings, enclosure walls or aqueducts are built or restored, in cities such as Athena, Eleusis, Argos, by borrowing techniques and architectural solutions from the eastern space. As for the human factors involved in these works, there is information regarding the use of master builders of oriental origin, included in the military troops from the time of Emperor Hadrian.

Key words: mud bricks, Roman Period, Central Fort, Romula.

MATRONIMELE ÎN SISTEMUL ANTROPONIMIEI ROMÂNEȘTI. ISTORICUL DENUMIRILOR

Iustina NICA

Cercet. șt. II, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Ploșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: iustinaburci@yahoo.com

Rezumat:

Inventarul numelor de familie actuale cuprinde și o serie de antroponime care au formă de feminin: *Domnița, Adomnița, Adomniței, Adomniți; Maria, Mariei, Amarie, Amariei, Amarii; Sofia, Asofie, Asofiei, Asofii* etc. Numărul lor este incomparabil mai mic decât al celor masculine. Rădăcinile acestei discrepanțe se regăsesc în participarea mai mult decât modestă a femeilor la viața socială în trecut, spațiul lor de acțiune fiind redus, de regulă, la cel al gospodăriei. În afara acestui cadru, femeia era întotdeauna fiica, soția sau sora cuiva, iar în problemele de ordin juridic (moștenire, testamentare, vânzare-cumpărare etc.) era reprezentată de un împuternicit de genul masculin.

Utilizând drept surse câteva catagrafii, dar și toponimia, care s-a dovedit a fi o arhivă neprețuită pentru antroponimie, ne propunem să prezentăm, în lucrarea de față, care sunt acele situații în care femeile devin „cap al familiei”, precum și o taxonomie a formulelor denominative înregistrate în cazurile respective.

Cuvinte cheie: societate, evoluție, antroponimie, matronime, clasificare

THE MATRONYMS IN THE SYSTEM OF ROMANIAN ANTHROPONYMY. THE HISTORY OF THE DENOMINATIONS

Abstract:

The inventory of the current surnames also includes a series of anthroponyms that have a feminine form: *Domnița, Adomnița, Adomniței, Adomniți; Maria, Mariei, Amarie, Amariei, Amarii; Sofia,*

Asofie, Asofiei, Asofii etc. Their number is incomparably smaller than that of the masculine ones. The roots of this discrepancy are found in the more than modest participation of the women in social life of the past, their space for acting being usually reduced to that of the household. Outside this background, the woman was always someone's daughter, wife or sister, and, in legal matters (inheritance, will-related circumstances, sale-purchase, etc.) she was represented by a male representative.

Using as sources some censuses, as well as toponymy, which proved to be an invaluable archive for anthroponymy, we aim to present, in this paper, the situations in which women become "the head of the family", as well as a taxonomy of the denominative formulas recorded in those cases.

Key words: society, evolution, anthroponymy, matronymics, classification

COLABORAREA AUTORITĂȚILOR ROMÂNE CU COMPANIA FRANCEZĂ „SORICE” ȘI CALITATEA PRODUSELOR CHIMICE ROMÂNEȘTI VÂNDUTE ÎN REPUBLICA FEDERALĂ GERMANIA (1955)

Petre OPRIȘ

Dr. Institutul Cultural Român de la Varșovia

e-mail: petreopris@yahoo.com

Rezumat

Un foarte bun prieten ne-a povestit în urmă cu patru ani despre existența în cursul Războiului Rece a companiei franceze „SORICE” („Société de représentation industrielle et de commerce pour l’Europe”). Deoarece nu știam despre ce anume este vorba, am căutat informații în documentele păstrate în arhivele din România pentru a înțelege de ce autoritățile comuniste de la București au folosit compania respectivă, ca intermediar, pentru a comercializa mărfuri românești în statele din Europa occidentală. Nu este deloc întâmplător faptul că firma respectivă s-a aflat sub controlul departamentului financiar al Partidului Comunist Francez și autoritățile de la Moscova îi sprijineau pe toate căile pe liderii acelui partid pentru a promova revoluția mondială – un obiectiv pe care îl găsim în prezent la progresiștii europeni.

Cuvinte cheie: comerț, Franța, România, Uniunea Sovietică, Republica Federală Germania.

THE COLLABORATION OF THE ROMANIAN AUTHORITIES WITH THE FRENCH COMPANY "SORICE" AND THE QUALITY OF THE ROMANIAN CHEMICALS SOLD IN THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY (1955)

Abstract

A very good friend told us four years ago about the existence of the French company "SORICE" ("Industrial and commerce representation company for Europe") during the Cold War. Because I

didn't know what was about, I looked for data in the files kept in the Romanian archives to understand why the communist from Bucharest used that French company, as an intermediary, to sell Romanian products in the Western European countries. It is no coincidence that the company was under the full control of the French Communist Party's finance department, and the Soviet authorities were supporting the French party's leaders in every way to promote the world revolution - a goal we find now among the European progressists.

Key words: commerce, France, Romania, the Soviet Union, West Germany

SOROCENI REFUGIAȚI ÎN JUDEȚUL GORJ

Dumitru-Valentin PĂTRAȘCU

Dr., Muzeul Județean Gorj „Alexandru Ștefulescu”, Târgu-Jiu

e-mail: valentinpatrascu1983@yahoo.com

Rezumat

Numeroși locuitori ai orașului Soroca și ai localităților rurale ale județului Soroca s-au refugiat pe malul drept al Prutului în urma invaziilor sovietice în Basarabia din anii 1940, respectiv 1944, astfel că, cei mai numeroși refugiați basarabeni stabiliți în anii 1940 și 1944 în județul Gorj erau originari din localități ale județului Soroca. În aceste condiții, chiar și familia primnarului orașului Soroca din primăvara anului 1944, avocatul Afanasie Coșciug, avea să se refugieze în orașul Târgu-Jiu.

Pe de altă parte, din orașul și județul Soroca s-au refugiat în orașul Târgu-Jiu, precum și în celelalte localități ale județului Gorj, familii provenind atât din rândurile țăranilor, cât și din rândurile intelectualilor și oamenilor de cultură din orașul și județul Soroca, fapt reliefat în cuprinsul studiului de față, ce are la bază numeroase documente inedite, provenite atât din cadrul Serviciului Județean al Arhivelor Naționale Gorj, precum și documente inedite, inclusiv fotografiile, provenind din colecții particulare păstrate în familiile refugiaților soroceni stabiliți în județul Gorj în anii 1940, respectiv 1944.

Cuvinte cheie: Soroca Basarabia, refugiați, al Doilea Război Mondial, Gorj.

SOROCA REFUGEES IN THE GORJ COUNTY

Abstract

Numerous inhabitants of the Soroca town and of the neighbouring villages within the Soroca county sought refuge on the right bank of the Prut river following the Soviet invasion of Bessarabia in years 1940 and 1944 respectively, and thus many of the refugees from this province, settled in the Gorj county originated in Soroca localities. Given the circumstances, in the spring of 1944,

even the family of the Soroca mayor, lawyer Afanasie Coșciug, would seek refuge in the city of Targu-Jiu.

On the other hand, the city of Targu Jiu, as well as other localities from the Gorj county witnessed a wave of refugees from the city and county of Soroca, mainly peasant families, but also intellectuals and educated people from that region, aspects which were highlighted by this study, based on numerous novel documents from the County Service of the Gorj National Archives and from novel documents, including photographs from the private collections kept by the families of the Soroca refugees who settled in the Gorj county in the years 1940 and 1944.

Key words: Soroca, Bessarabia, refugees, Second World War, Gorj.

CONSTANTIN POROINEANU – MOȘIER, OM POLITIC, FILANTROP CARACALEAN

JEANA Pătru

Prof. istorie, gradul didactic I
Liceul Teoretic „Ioniță Asan” Caracal, Olt
e-mail: jenimarica2015@gmail.com

Rezumat

Constantin Poroineanu este unul dintre cei mai însemnați donatori ai Caracalului, la moartea sa întreaga avere fiind lăsată orașului. Prin mama sa – Elena- s-a înrudit cu familia Jienilor, moștenind numeroase proprietăți în Caracal, Rusăneștii de Sus/Poroineanca, Fălcoiu și Potopin. A urmat facultatea de Drept din București, completându-și studiile în Franța. A făcut politică liberală, fiind unul dintre apropiații lui I.C. Brătianu. Timp de 20 de ani a reprezentat județul Romanați în Parlamentul României. A fost secretarul Adunării Deputaților în anul proclamării Regatului.

A făcut numeroase acte filantropice comunității locale. La moartea sa din 1908 a lăsat prin testament proprietăți mobile și imobile în Caracal, București și Târgoviște. Asupra personalității moșierului și omului politic Constantin Poroineanu a planat mult timp legenda sinuciderii. Cercetările noastre din ultima vreme vin să facă lumină și să îndepărteze anatema care a căzut asupra numelui lui Constantin Poroineanu. Presa vremii, documentele de arhivă, relatările medicilor care i-au stat aproape în ultimele ceasuri elimină orice îndoială asupra morții sale naturale.

Vie amintire a marelui filantrop rămâne parcul din orașul Caracal, construit pe terenul donat de el în 1905, parc ce-i poartă numele.

Cuvinte cheie: Constantin Poroineanu, donator, parc, Caracal, Romanați.

CONSTANTIN POROINEANU –LANDOWNER, POLITICIAN, CARACALEAN PHILANTHROPIST

Abstract

Constantin Poroineanu is one of the most important donors of Caracal, upon his death the entire fortune was left to the city. Through his mother - Elena - he was related to the Jianu's family, inheriting numerous properties in Caracal, Rusăneștii de Sus/Poroineanca, Fălcoiu and Potopin. He attended the Faculty of Law in Bucharest, completing his studies in France. He practiced liberal politics, being one of the close associates of I. C. Brătianu.

For 20 years he represented Romanati County in the Romanian Parliament. He was the secretary of the Assembly of Deputies in the year of the proclamation of the Kingdom.

He did many philanthropic acts to the local community. Upon his death in 1908, he left by will movable and immovable properties in Caracal, Bucharest and Târgoviște. The legend of suicide hovered over the personality of the landowner and politician Constantin Poroineanu for a long time. Our recent research sheds light and removes the anathema that has fallen on the name of Constantin Poroineanu. The press of the time, the archival documents, the accounts of the doctors who were close to him in the last hours eliminate any doubt about his death.

A living memory of the great philanthropist remains the park in the city of Caracal, built on the land donated by him in 1905, the park that bears his name.

Key words: Constantin Poroineanu, donor, park, Caracal, Romanati

FEMEIA DIN MEDIUL RURAL ÎN CONTEXTUL MODERNIZĂRII SOCIO-CULTURALE INTERBELICE: CURSURILE ȘI ȘCOLILE ȚĂRĂNEȘTI ÎN OLTENIA

Diana-Mihaela PĂUNOIU

Cercet. șt. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C. S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: dianamihaelapaunoiu@yahoo.com

Rezumat

Perioada interbelică este asociată frecvent și cu emanciparea femeii române, cu afirmarea și dezvoltarea mișcării feministe, cu câștigarea unui nou statut socio-politic și cu apariția în viața publică a unor ipostaze noi ale femeii. Totuși această asociere este valabilă cu precădere în mediul urban, unde influențele și consecințele modernității au avut un grad relativ crescut de receptare și asimilare. În schimb, în mediul rural, unde comunitățile umane erau „ancorate” în tradiții și destul de reticente la schimbări majore privind rolurile de gen, statutul socio-cultural al femeii a rămas definit prin rolul primordial de soție – mamă și, implicit, legat de îndeletnicirile/atribuțiile din jurul universului casnic. Tema noastră abordează locul și rolul femeii din mediul rural în contextul programului de modernizare socială și culturală, conceput și dezvoltat de Școala Gustiană și transpus în practică prin intermediul Fundației Culturale Regale „Principele Carol”, propunându-ne să analizăm și să evidențiem în ce măsură școlile și cursurile țărănești pentru femei, organizate prin intermediul căminelor culturale, au contribuit la (re)conturarea și (re)consolidarea ipostazelor tradiționale ale femeii din mediul rural oltenesc.

Cuvinte cheie: femeia rurală, modernizare socială interbelică, școli țărănești, cursuri țărănești, Oltenia.

THE WOMEN IN THE RURAL AREA IN THE CONTEXT OF SOCIO-CULTURAL MODERNIZATION IN BETWEEN WARS PERIOD: PEASANT'S CLASSES AND SCHOOLS IN OLTENIA

Abstract

The period between wars is often associated also with the emancipation of the Romanian woman, with the affirmation and development of the feminist movement, with the gain of a new socio-political status and with the appearance in public life of some new hypostasis of women. Still this association is valid mainly in the urban areas, where influences and consequences of modernity had a relatively raised role of reception and assimilation. On the other side, in rural areas, where human communities were „anchored” in traditions and more opposed to major changes regarding the roles of gen, the socio-cultural status of the woman remained defined thru the primordial role of wife – mother and, implicit, connected to the duties/attribution around the house universe. Our theme approaches women's place and role from the rural areas in the context of social and cultural modernization program, conceived and developed by the Gustian School and transposed in practice thru the „Principle Carol” Royal Cultural Foundation, proposing to analyze and highlight how much the peasants schools and classes for women, organised thru the *cămine culturale* (cultural houses), contributed to adjusting and consolidation of traditional roles of women in Oltenian rural area.

Key words: rural woman, interwar social modernization, peasant schools, peasant classes, Oltenia.

ASPECTE ALE RELAȚIILOR INTERNAȚIONALE ALE ȚĂRII ROMÂNEȘTI ÎN VREMEA LUI CONSTANTIN BRÂNCOVEANU (1688-1714)

Laurențiu RADU

Cercet. șt. III dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C. S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: xpatrick2013@yahoo.com

Rezumat

Perioada domniei lui Constantin Brâncoveanu poate fi analizată pe mai multe domenii: politic, militar, diplomatic, economic, dar și cultural. Cadrul politic extern, extrem de dificil, marcat de tendințele expansioniste ale Imperiului Otoman, Imperiului Habsburgic și Poloniei l-au determinat pe Constantin Brâncoveanu să desfășoare o politică bazată pe echilibru, iar pentru a contracara pericolele care amenințau Țara Românească, acesta a recurs la o diplomatie bine informată, aflată sub conducerea consilierului său de politică externă, Constantin Cantacuzino.

Fiind conștient de pericolul ce venea din partea otomanilor, Constantin Brâncoveanu și-a achitat cu strictețe obligațiile față de aceștia și i-a furnizat sultanului informații prețioase referitoare la situația țărilor vecine. Astfel, el a plătit în mod regulat tributul și a oferit daruri bogate dregătorilor otomani, fapt pentru care, aceștia l-au numit "prințul aurului". Ulterior, în anul 1699, Imperiul Otoman i-a recunoscut lui Constantin Brâncoveanu domnia pe viață. În deceniul următor, evenimentele politico-militare l-au determinat pe Brâncoveanu să se apropie de Rusia, în vederea realizării unei alianțe antiotomane, motiv pentru care Poarta a decis mazilirea sa.

„Epoca” lui Constantin Brâncoveanu se deosebește de alte perioade ale istoriei poporului nostru prin natura metodelor sale politice, domnitorul încheind epoca voievozilor războinici și începând etapa negocierilor diplomatice și a stabilirii de relații personale cu diferiți conducători politici ai acelei perioade.

Cuvinte cheie: tendințe expansioniste, politică de echilibru, diplomatie, tribut, alianță antiotomană.

ASPECTS OF THE INTERNATIONAL RELATIONS OF WALLACHIA DURING THE TIME OF CONSTANTIN BRÂNCOVEANU (1688-1714)

Abstract

The period of Constantin Brâncoveanu's reign can be analyzed in several areas: political, military, diplomatic, economic, but also cultural. The extremely difficult external political framework, marked by the expansionist tendencies of the Ottoman Empire, the Habsburg Empire and Poland, led Constantin Brâncoveanu to carry out a policy based on balance, and in order to counter the dangers that threatened Wallachia, he resorted to a well-informed diplomacy, under the leadership of his foreign policy adviser, Constantin Cantacuzino.

Being aware of the danger coming from the Ottomans, Constantin Brâncoveanu strictly fulfilled his obligations towards them and provided the sultan with valuable information about the situation of the neighboring countries. Thus, he regularly paid the tribute and offered rich gifts to the Ottoman governors, for which they called him "the prince of gold". Later, in 1699, the Ottoman Empire recognized Constantin Brâncoveanu's reign for life. In the following decade, the political-military events led Brâncoveanu to get closer to Russia, in order to create an anti-Ottoman alliance, which is why the Ottomans decided to impeach him.

The period of Constantin Brâncoveanu's reign differs from other periods of our people's history by the nature of his political methods, the ruler ending the era of warlike voivodes and beginning the stage of diplomatic negotiations and the establishment of personal relations with different political leaders of that time.

Key words: expansionist tendencies, balance policy, diplomacy, tribute, anti-Ottoman alliance.

**„ȘEFII” PESTE CULTELE RELIGIOASE: MINIȘTRII CARE
AU CONDUS MINISTERUL/DEPARTAMENTUL
CULTELOR ÎN ANII DEMOCRAȚIEI POPULARE
(1948-1965)**

Bogdan Emanuel RĂDUȚ

drd. Institutul de Istorie „Nicolae Iorga” din București
e-mail: emy_radut@yahoo.com

Rezumat

Ministerul Cultelor își are originea în întemeierea Statului Român modern. Odată cu dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza, au fost înființate două ministere, unul la Iași, pentru Moldova, și unul la București, pentru Țara Românească. Cele două au fost unificate în 1962 în instituția al cărei continuator este astăzi Secretariatul de Stat pentru Culte.

În acești 160 de ani scurși de la înființare, Ministerul a funcționat în diferite regimuri politice și sub diferite titulaturi. În timpul regimului comunist a purtat două denumiri: Ministerul Cultelor (1948-1957) și Departamentul Cultelor (1957-1989). Pentru perioada supusă atenției, care acoperă epoca Gheorghe Gheorghiu-Dej, Ministerul a fost condus de trei miniștri și un secretar general, atunci când s-a numit Departament.

Prezentul demers își propune prezentarea cronologică a miniștrilor, într-o notă biografică, și punctarea unor evenimente notabile din timpul ministeriatului lor. Aceștia au fost cei care, pentru o vreme, deținând frâiele conducerii Ministerului au creat cadrul relațiilor dintre Stat și Cultele religioase, recunoscute în epocă doar în număr de paisprezece.

Cuvinte cheie: culte religioase, Ministerul Cultelor, miniștii, regimul comunist, democrație populară.

**„CHIEFS” OVER RELIGIOUS DENOMINATIONS:
MINISTERS WHO HEADED THE
MINISTRY/DEPARTMENT OF RELIGIOUS AFFAIRS
DURING THE YEARS OF POPULAR DEMOCRACY
(1948-1965)**

Abstract

The Ministry of Religious Affairs has its origins in the foundation of the modern Romanian State. With the double election of Alexandru Ioan Cuza, two ministries were established, one in Iași, for Moldavia, and one in Bucharest, for Wallachia. The two were unified in 1962 into the institution whose successor today is the Secretariat of State for Religious Affairs.

In the short 160 years since its establishment, the Ministry has operated under different political regimes and titles. During the communist regime it had two names: Ministry of Religious Affairs (1948-1957) and Department of Religious Affairs (1957-1989). For the period under review, covering the Gheorghe Gheorghiu-Dej era, the Ministry was headed by three ministers and a secretary-general when it was called the Department.

The present approach aims to present the ministers chronologically, in a biographical note, and to highlight some notable events during their ministry. It was they who, for a time, holding the reins of the Ministry, created the framework for relations between the State and the religious denominations, of which there were only fourteen recognised at the time.

Key words: religious denominations, Ministry of Religious Affairs, ministers, communist regime, popular democracy.

ADA KALEH – OSTROVUL MITOLOGIC: 50 DE ANI DE LA DISPARIȚIE

Tudor RĂȚOI

e-mail: tudor.ratoi@gmail.com

Rezumat

Articolul readuce în atenție povestea insulei Ada Kaleh, situată pe Dunăre, la vest de orașul Turnu Severin și la est de Orșova, cunoscută multă vreme pentru istoria ei fabuloasă și coloritul oriental al locuitorilor. Sunt evocate principalele aspecte ale istoriei sale, din antichitate și până la momentul dispariției, în 1971-1972, ca urmare a construcției Sistemului Hidroenergetic și de Navigație „Porțile de Fier I”, precum și lucrările efectuate cu salvarea unora dintre artefactele ei istorice reprezentative, inclusiv proiectul, nerealizat, al refacerii ambianței sale în insula Șimian din aval de Turnu Severin.

Cuvinte cheie: insula Ada Kaleh, Turnu Severin, Orșova, Ada Kaleh island, Turnu Severin, Orșova, Sistemul Hidroenergetic și de Navigație „Porțile de Fier I”, insula Șimian.

ADA KALEH - THE MYTHOLOGICAL ISLAND: 50 YEARS AFTER THE DISAPPEARANCE

Abstract

The article brings back the story of Ada Kaleh island, located on the Danube, west of the city of Turnu Severin and east of Orșova, known for a long time for its fabulous history and the oriental color of the inhabitants. The main aspects of its history are evoked, from antiquity to the time of its disappearance, in 1971-1972, as a result of the construction of the "Iron Gates I" Hydropower and Navigation System, as well as the work carried out to save some of its representative historical artifacts, including the unrealized project of restoring its ambience in the island of Șimian downstream of Turnu Severin.

Key words: Ada Kaleh island, Turnu Severin, Orșova, The Iron Gates I Hydropower and Navigation System, Șimian island.

**„FEMEIA ROMÂNĂ NU SE MAI POATE MĂRGINI LA ROLUL
NEÎNSEMNAT DIN TRECUT”. REUNIUNI DE FEMEI DIN
COMITATUL BISTRIȚA-NĂSĂUD (SFÂRȘITUL
SECOLULUI AL XIX-LEA-ÎNCEPUTUL SECOLULUI XX)**

Claudia Septimia SABĂU

documentarist dr., Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca /
Direcția Patrimoniu Cultural Universitar, Muzeul de Istorie al Universității
e-mail: claudiaseptimiasabau@gmail.com

Rezumat

Prezentarea își propune analizarea statutelor și a activității reuniunilor de femei înființate în comitatul/județul Bistrița-Năsăud începând de la sfârșitul secolului al XIX-lea și până în perioada interbelică. Sursele folosite sunt documente inedite păstrate la Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Bistrița-Năsăud și informații din presa bistrițeană a vremii. Vom încerca să reconstituim statutele reuniunilor, accentuând asemănările și deosebirile dintre acestea, activitățile realizate, dar și impactul avut asupra societății bistrițene și năsăudene în epocă. Cele două zone analizate se disting în arealul transilvan, fiecare prin trăsături specifice.

Cuvinte-cheie: istoria femeii, Transilvania, reuniuni de femei, Bistrița-Năsăud.

**“THE ROMANIAN WOMAN CAN NO LONGER LIMIT
HERSELF TO THE INSIGNIFICANT ROLE OF THE PAST”.
WOMEN’S REUNIONS FROM BISTRIȚA-NĂSĂUD
COUNTY (END OF THE 19TH CENTURY-BEGINNING
OF THE 20TH CENTURY)**

Abstract

The presentation aims to analyse the statutes and the activity of women’s Reunions established in the Bistrița-Năsăud county starting from the end of the 19th century and up to the interwar period. The sources used are unpublished documents kept at the Bistrița-Năsăud County Service of the National Archives and information from the Bistrița press of the time. We will try to

reconstruct the statutes of the meetings, emphasizing the similarities and differences between them, the activities carried out, but also the impact they had on the society of Bistrița and Năsăud at the time. The two analysed areas are distinguished in the Transylvanian area, each by specific features.

Key words: women`s history, Transylvania, women`s reunions, Bistrița-Năsăud.

ACȚIUNI MILITARE ÎN OLTENIA ÎMPOTRIVA PUTERILOR CENTRALE (1916-1918)

Antoaneta-Laura SAVA

Cercet. șt. III dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C. S. Nicolăescu-Ploșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: savaantoaneta@yahoo.com

Rezumat

La 23 octombrie 1916 începe prima bătălie de la Tîrgu-Jiu, trupele românești conduse de generalul Ion Dragalina resping ofensiva trupelor germano-austro-ungare. La 11 noiembrie începe cea de-a doua bătălie de pe râul Jiu. Frontul românesc este rupt, armata germano-austro-ungară ocupă orașul Tîrgu-Jiu și pătrunde în Câmpia Olteniei. Batalioanele românești sunt spulberate, dar ofițerii, printre care și un sublocotenent, Victor Popescu, organizează cu restul trupelor, linii succesive de apărare, în retragere spre Craiova. În așteptarea rezervelor rusești și românești, sublocotenentul Popescu și camarazii săi rămași în viață se ascund în pădurile de stejar din împrejurimi.

Luptele desfășurate de partizani în județele Gorj și Mehedinți, în primăvara și vara lui 1917 – lupte care se adăugau uriașelor eforturi depuse de armata română pe frontul din Moldova – n-ar fi fost posibile fără sprijinul larg al maselor țărănești. Sătenii din comunele Negomir, Roșia-de-Jiu, Peșteana-de-Sus, Bolboși, Raci, Stejerei, Urdari, Ohaba, Fărcășești, Rovinari, Broșteni, Brădet, Covrigi, precum și mulți locuitori din Turnu Severin au fost tot timpul alături de luptătorii fugiți în păduri, informându-i asupra forțelor inamice și oferindu-le arme și hrană. Autoritățile de ocupație au arestat zeci de bărbați și femei pe care i-au supus la tratamente și torturi din cele mai cumplite, pentru a divulga ascunzătorile partizanilor.

Printre ostașii și ofițerii români care au înscris în cronica războiului din 1916-1918 fapte de neuitat, se înscrie și învățătorul Victor Popescu, originar din satul Valea-cu-Apă, județul Gorj. La început a luat parte, în cadrul Regimentului 18 Gorj, în calitate de comandant de pluton, la luptele de la Bumbesti, Petroșani, Crivadia, Banița și Merișor, din Valea Jiului. După spargerea frontului de la Jiu, pentru a nu cădea prizonier, s-a ascuns în pădurea Eforiei (Țicleni). S-a îndreptat

apoi spre satul natal, unde s-a adăpostit pe la rude și prieteni. Împușcând doi soldați inamici, care îi atacaseră sora și casa, a trebuit să se ascundă, mai întâi în apa Jiului, unde a stat o zi și o noapte doar cu capul deasupra apei; apoi și-a găsit refugiul în pădurile din partea locului.

Cuvinte cheie: Primul Război Mondial, partizani, prizonier, ofițeri, eroii neamului.

MILITARY OPERATIONS IN OLTENIA AGAINST THE CENTRAL POWERS (1916-1918)

Abstract

The partisan battles in Gorj and Mehedinți counties, in the spring and summer of 1917 – fighting that added to the huge efforts made by the Romanian army on the front in Moldova – would not have been possible without the support of the peasant masses. The villagers from the communes of Negomir, Roșia-de-Jiu, Peșteana-de-Sus, Bolboși, Raci, Stejerei, Urdari, Ohaba, Fărcășești, Rovinari, Broșteni, Brădet, Covrigi, as well as many inhabitants of Turnu Severin, were always sympathetic to the fighters who fled to the forests, informing them about the enemy forces, and offering them weapons and food. The occupation authorities arrested dozens of men and women whom they subjected to the most horrific treatment and torture, in order to divulge the hiding places of the partisans.

Among the Romanian soldiers and officers, who participated to the war of 1916-1918 with brave and unforgettable devotion, there is also the teacher Victor Popescu, a native of Valea-cu-Apă village, of Gorj County. At first, he took part, within the Regiment 18 of Gorj, as a platoon commander, in the battles of Bumbești, Petroșani, Crivadia, Banița and Merișor, in the Jiu Valley. After breaking the front from Jiu, in order not to fall prisoner, he hid in the forest of Eforia (Țicleni). He then headed to his native village, where he took shelter with relatives and friends. Shooting two enemy soldiers, who had attacked his sister and his house, he had to hide, first in the water of Jiu, where he stayed for a day and a night just with his head above the water; then he found refuge in the woods of that area.

Key words: World War I, partisans, prisoners, officers, heroes of the nation.

FEMEI „LA PUTERE” ÎN TRANSILVANIA SECOLULUI AL XVI-LEA. STUDIU DE CAZ: ISABELLA DE JAGIELLO

Oana-Andreia SÂMBRIAN

Cercet. șt. III dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C. S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române
e-mail: oana.sambrian@gmail.com

Rezumat

Pentru a recrea istoria femeilor din secolul al XVI-lea este nevoie să punem cap la cap informații din surse dispersate, întrucât ele sunt fragmentare. Cu toate acestea, ele există și pot construi o imagine interesantă al rolului pe care femeile, îndeosebi, cele cu origini nobiliare, soții sau văduve de principii și regi îl jucau în viața politică, cu precădere în timpul minoratului fiilor lor ce moșteneau tronul. Este cazul Izabelei Jagello, soția voievodului transilvan Ioan Zapolya, pretendent la tronul Ungariei, pentru care rivaliza cu Ferdinand de Habsburg. În 1538, la Varad, se parafează înțelegerea între cei pretendenți ca Ferdinand să preia tronul Ungariei după moartea lui Zapolya, care în acel moment nu avea descendenți. În 1540, ca urmare a căsătoriei cu Isabella Jagello se naște fiul său, Ioan Sigismund. Urmează o perioadă tulbură în care Isabella ridică pretenții la tronul Ungariei în perioada 1550-1556. Elementele prezenței Isabellei în viața politică transilvană le indicăm în mai multe tipuri de surse pe care le vom confrunta în lucrarea noastră: corespondența generalului Giovanni Bauttista Castaldo, raportul de tip jurnal al lui Bernardo de Aldana și corespondența lui Diego Hurtado de Mendoza, ambasadorul Spaniei la Vatican și Veneția, cu Carol Quintul (sursă aceasta din urmă inedită, identificată la Arhivele de Stat Simancas).

Cuvinte cheie: autoritate și putere, femeile secolului al XVI-lea, Transilvania, Isabella de Jagiello, Ioan Zapolya.

WOMEN TO POWER IN 16th CENTURY TRANSYLVANIA. CASE STUDY: ISABELLA JAGIELLO

Abstract

In order to recreate the history of 16th century women it is necessary to put together scattered information from fragmentary sources. However, these kind of sources exist and they can build an interesting image about the role that women, especially those of nobiliary origin, wives or widows of princes or kings played in the political life during the guardianship of their minor sons, the kings-to-be. This is the case of Isabella Jagello, the wife of the Transylvanian voyvode John Zapolya, pretendent to the throne of Hungary, for which he had to fight against Ferdinand of Hapsburg. In 1538, at Varad, Zapolya and Ferdinand reach an agreement for Ferdinand to inherit the throne of Hungary from Zapolya at the time of his death, given the fact that in that moment, Zapolya had no descendants. In 1540, following his marriage to Isabella Jagello, their son, John Sigismund is born. The following period is agitated, with Isabella expressing her pretenses to the throne of Hungary between 1550 and 1556. The presence of Isabella in the political life of Transylvania can be identified in several sources: the correspondence of general Giovanni Battista Castaldo, the journal of Bernardo de Aldana and the correspondence of Diego Hurtado de Mendoza, the Spanish ambassador at the Vatican and Venice, with Charles V (unedited sources discovered at the General Archives of Simancas).

Key words: authority and power, 16th century women, Transylvania, Isabella Jagiello, John Zapolya.

PERSPECTIVE INTERDISCIPLINARE ȘI PROVOCĂRI CONCEPTUALE ÎN DREPTUL MULTILINGV CONTEMPORAN. OBSERVAȚII CONCRETE ÎN PLANUL DREPTULUI COMERCIAL

Adela (CALOTĂ) TEODORESCU

Drd. Facultatea de Drept, Universitatea din Craiova

e-mail: adela.calota@yahoo.com

Rezumat

Nucleul acestei comunicări este dat de înțelegerea importanței unei abordări de tip interdisciplinar în drept. Motivația este simplă: în condițiile în care domeniile dreptului însele s-au interdisciplinarizat și și-au expandat corpul terminologic și conceptual, cu precădere în contextul fermentului socio-cultural, politic, juridic, lingvistic și tehnologic al ultimelor decade, apelul la monodisciplinaritate și unidirecționalitate în cercetările aplecate asupra dreptului devine desuet. Utilizând o perspectivă de tip „top-down”, adică aplecându-mă mai întâi asupra înțelegerii stării de fapt actuale a fenomenului juridic în general și a schimbărilor de natură metodologică ce au loc în domeniului dreptului și apoi asupra unor probleme concrete de natură conceptuală în segmentul particular al dreptului comercial multilingv, voi încerca să cârmesc cadrul analitic al prezentării în direcția deja expusă la începutul acestui rezumat, și anume a valorificării unor noi moduri de gândire în dreptul contemporan și a unor metodologii atipice de înțelegere a schimbărilor ce au loc în dreptul comercial actual.

Cuvinte cheie: concepte de drept, metodologii interdisciplinare, drept comercial multilingv.

INTERDISCIPLINARY PERSPECTIVES AND CONCEPTUAL CHALLENGES IN MULTILINGUAL CONTEMPORARY LAW. FACTUAL OBSERAVTIONS ON COMMERCIAL LAW

Abstract

The nucleus of this presentation revolves around understanding the importance of an interdisciplinary approach in law. The reason for this is quite simple: given that most of the legal fields have become interdisciplinary and expanded their conceptual and terminological corpora in the context of the socio-cultural, political, legal, linguistic and technological turmoil of the last decades, the recourse to monodisciplinarity and unidirectionality in research on law has become obsolete. By using a top-down approach, i.e. by firstly understanding the present state of the legal phenomenon in general and the methodological changes that are now developing in law and subsequently focusing on certain concrete, conceptual issues in the segment of multilingual commercial law, I will attempt to steer the analytical framework of the presentation in the afore-mentioned direction, namely that of capitalizing new ways of thinking in contemporary law and atypical methodologies for understanding the changes that are taking place in present-day commercial law.

Key words: legal concepts, interdisciplinary methodologies, multilingual commercial law.

ION C. BRĂTIANU ȘI REVOLUȚIA DIN 1848 ÎN VALAHIA

Radu-Ștefan VERGATTI

Prof. univ. dr, Centrul de Cercetări
Științifice Interdisciplinare „Dumitru Stăniloae”
e-mail: rstvergatti@gmail.com; rstvergatti37@gmail.com

Rezumat

Ion C. Brătianu, născut în 1821 era cel mai mic dintre băieții ispravnicului Dincă Brătianu. După ce a absolvit cursurile la Liceul Sf. Sava din București, în anul 1835 a devenit Junker la Școala de Cadeți de Cavalerie din București. În anul 1841 a plecat la Paris pentru a urma Școala de Stat Major și a deveni ofițer. În anul 1843 a murit tatăl său. Acest eveniment i-a schimbat viața. A părăsit cariera militară și s-a îndreptat către studierea istoriei și a științelor administrative la Paris. Acolo era o mare efervescență pre-revoluționară de care a fost impregnat. În anul 1845 a fost reprimat în armata română și retrimis la studii în Franța. În anul 1847, împreună cu alți tineri români prieteni cu el a înființat mai multe societăți, între care Societatea Studenților Români din Paris, pentru ajutorarea celor români fără mijloace, precum și ziarul radical Les Ecoles, al studenților de la Collège de France, a fost inițiat în loji masonice - „L'Athénée des Etrangers”, „La Rose du Parfait Silence”. În țară, în aprilie 1848 a intrat în comitetul de conducere al societății secrete Dreptate-Frăție. Avea să se situeze în fruntea revoluționarilor din București. A ajuns secretar al guvernului provizoriu. Apoi a ajuns chiar șef al Poliției Capitalei. În această calitate a salvat sfârșitul revoluției. După înăbușirea revoluției a rămas tot angrenat în politică. Format de revoluție, a ajuns unul dintre marii conducători politici ai României.

Cuvinte cheie: Ion C. Brătianu, revoluție, liberalism, dezvoltare „prin noi înșine”.

ION C. BRĂȚIANU AND THE 1848 REVOLUTION IN VALACHIA

Abstract

Ion C. Brătianu, born in 1821, was the youngest of the boys of the steward Dincă Brătianu. After 1835 graduation from St. Sava High School in Bucharest, he became a Junker at the Cavalry Cadet School in Bucharest. In 1841 he left for Paris to attend the Staff School and become an officer. In 1843 his father passed. This event changed his life. He left the military career and left for Paris to study history and administrative science. There was a great pre-revolutionary effervescence of which it was impregnated. In 1845 he was taken back to the Vallachian army and sent back to France. In 1847, together with other young Romanians who were friends with him, he founded several societies, including the Society of Romanian Students in Paris, to help those without means, as well as the radical newspaper *Les Ecoles*, of the students of the *College de France*. Also, was initiated in Masonic lodges - "*L'Athénée des Etrangers*", "*La Rose du Parfait Silence*". In April 1848, he joined the committee of the secret society *Justice-Brotherhood*. He would be at the forefront of the revolutionaries in Bucharest. He then became secretary of the provisional government, also head of the *Capital Police*. In this capacity he saved the end of the revolution. After the suppression of the 1848-1849 revolution, he remained involved in politics. Shaped by the 1848 revolution, he became one of the greatest political leaders of Romania.

Key words: Ion C. Brătianu, revolution, liberalism, development "by ourselves".

Lansare de carte

Colecția omagială „Primul Război Mondial și Marea Unire a Românilor”

Eugen PETRESCU

Director coordonator și cercetător la Centrul de Cercetări
Istorice „Pr. Dumitru Bălașa” al Asociației Naționale
Cultul Eroilor „Regina Maria”
e-mail: petrescu1959@yhoo.com

Rezumat

Colecția omagială „Primul Război Mondial și Marea Unire a Românilor” (Craiova, Editura Universitaria, 2016-2022; coord. Eugen Petrescu), este rezultatul unui demers științific și editorial inițiat și coordonat de istoricul Eugen Petrescu, derulat în cadrul Centrului de Cercetări Istorice „Pr. Dumitru Bălașa” al Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”, în perioada 2016-2022, sub genericul „Pe urmele eroilor și martirilor neamului”. Opera este rezultatul cercetărilor a peste 120 de voluntari: istorici, arhiviști, muzeografi, filologi, teologi, ofițeri activi, în rezervă și în retragere, preoți și ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române, publiciști, scriitori etc., din țară și din afară (Republica Moldova și Ucraina) și însumează sute de articole, studii, interviuri și documente inedite cuprinse în 4406 p., format B5, prin care sunt aduse în actualitate informații știute, mai puțin știute și inedite, începând cu marile frământări și pregătiri de război, continuând cu sângeroasele confruntări militare, pregătirea și realizarea Marii Uniri, pregătirea și semnarea tratatelor de pace (în care a primat dreptul popoarelor la autodeterminare) și încoronarea suveranilor României Mari, relațiile diplomatice și reformele administrative, legislative, militare, bisericesti, agrare etc. ce au dus la modernizarea statului român unitar în anii care au urmat.